

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 25 червня 2019 року № 14-3

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання
бюджетних коштів на забезпечення діяльності
Вищої кваліфікаційної комісії суддів України**

Київ 2019

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	5
I. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ УКРАЇНИ	5
1.1. <i>Стан нормативно-правового забезпечення</i>	5
1.2. <i>Оцінка стану організаційного забезпечення виконання повноважень Вищою кваліфікаційною комісією суддів України</i>	13
1.3. <i>Оцінка стану виконання попередніх рекомендацій Рахункової палати</i>	16
1.4. <i>Оцінка стану внутрішнього контролю та облікової політики</i>	17
II. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ УКРАЇНИ	22
2.1. <i>Оцінка стану планування видатків та напрямів використання бюджетних коштів</i>	22
2.2. <i>Результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України</i>	26
2.3. <i>Оцінка стану забезпечення належних умов для виконання повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України</i>	32
ВИСНОВКИ	45
ПРОПОЗИЦІЇ	47
Додаток.....	50

ПРЕАМБУЛА

Підстава аудиту:

аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України проведено департаментом контролю органів судової влади та правоохоронної діяльності на підставі статті 98 Конституції України відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2019 рік.

Мета аудиту:

встановлення фактичного стану справ та надання оцінки продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених Вищою кваліфікаційній комісії суддів України, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту:

– кошти державного бюджету за бюджетною програмою: 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя», їх рух (визначення джерел, повнота та своєчасність фінансування, законність і цільове використання, ефективність управління ними);

– нормативно-правові, розпорядчі, інші акти та документи, які регламентують діяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

– планові, бухгалтерські, фінансові документи, бюджетна, фінансова й статистична звітність та інша довідкова інформація, що прямо чи опосередковано характеризує стан досягнення результативних показників.

Об'єкт аудиту: Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – Комісія або ВККСУ).

Направлення запитів з питань аудиту: Державна судова адміністрація України (далі – ДСА України).

Критерії оцінки:

щодо оцінки продуктивності: встановлення співвідношення між результатами діяльності об'єкта заходу контролю і використаними для досягнення таких результатів фінансовими, матеріальними та трудовими ресурсами;

щодо оцінки результативності: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності об'єкта заходу контролю запланованим результатам;

щодо оцінки економності: встановлення стану досягнення об'єктом заходу контролю запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при їх використанні;

щодо оцінки законності:

– встановлення відповідності чинному законодавству управлінських рішень об'єкта заходу контролю на реалізацію повноважень, визначених Законом України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів» щодо планування та використання бюджетних коштів;

– дотримання вимог чинного законодавства під час управління наявними фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, спрямованими на досягнення результативних показників в ході виконання бюджетної програми;

– дотримання законодавства під час придбання товарів, робіт та послуг, здійснення розрахункових операцій за отримані матеріальні цінності, виконані роботи, отримані комунальні та інші послуги на виконання умов договорів, а також за розрахунками з оплати праці;

щодо оцінки своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень:

– стан своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, що стосуються предмету заходу контролю;

– стан внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів і матеріальних цінностей.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: 2017–2018 роки та I квартал 2019 року.

Термін проведення аудиту: березень–червень 2019 року.

Методика проведення аудиту:

об'єкт заходу контролю перевіряється шляхом вивчення та аналізу нормативно-правових і розпорядчих актів, прийнятих управлінських рішень, даних бюджетної, фінансової та статистичної звітності, первинних документів, а також даних, отриманих на відповідні запити Рахункової палати.

ВСТУП

Офіційна судова реформа розпочалася з 30 вересня 2016 року з набранням чинності Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та змінами до Конституції України у частині правосуддя. Головними завданнями судової реформи стали очищення та оновлення судової системи, зокрема, з метою викорінення корупції та встановлення справедливого правосуддя в Україні для задоволення колосального запиту суспільства.

Очищення судової системи від недоброчесних суддів відбувається шляхом проведення обов'язкового кваліфікаційного оцінювання усіх працюючих суддів. Оновлення системи здійснюється шляхом добору нових суддів через відкриті конкурси.

Питання подання на призначення суддів Президентіві України або їх звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів законодавством віднесено до повноважень Вищої ради правосуддя.

Відповідальність за добори та конкурси на суддівські посади, а також кваліфікаційне оцінювання суддів покладені на ВККСУ.

Отже, законодавством визначено два ключові органи суддівського врядування, які вирішують головні питання судової реформи щодо ведення ефективної кадрової політики в системі правосуддя.

Враховуючи актуальність зазначених питань судової реформи та з метою надання оцінки ефективності використання бюджетних коштів, виділених протягом 2017 – I кварталу 2019 років за бюджетною програмою за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя», зокрема, на виконання функцій та завдань ВККСУ для досягнення стратегічних цілей формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя, проведено цей аудит.

I. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ УКРАЇНИ

1.1. Стан нормативно-правового забезпечення

Змінами, внесеними до статті 131 Конституції України Законом України¹ від 02.06.2016 № 1401 (далі – Закон № 1401), встановлено, зокрема, що відповідно до закону в системі правосуддя утворюються органи та установи для забезпечення добору суддів, прокурорів, їх професійної підготовки, оцінювання, розгляду справ щодо їх дисциплінарної відповідальності, фінансового та організаційного забезпечення судів.

¹ Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» набрав чинності з 30.09.2016, зі змінами.

Статтею 92 Закону України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 1402)²: частиною першою визначено статус Комісії та встановлено, що **ВККСУ є державним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє у системі правосуддя України**; частиною третьою – **порядок роботи ВККСУ**.

Відповідно до частини четвертої статті 92 Закону № 1402 ВККСУ більшістю голосів від її складу, визначеного законом, **затверджує регламент, що визначає порядок роботи Комісії** в межах, установлених цим Законом.

Відповідно до частини першої статті 94 Закону № 1402 до **складу ВККСУ обираються (призначаються) шістнадцять членів, які є громадянами України, мають повну вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права не менше п'ятнадцяти років**.

До ВККСУ обираються (призначаються):

- з'їздом суддів України – **вісім членів Комісії** з числа суддів, які мають стаж роботи на посаді судді щонайменше десять років, або суддів у відставці;
- з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ – **два члени Комісії**;
- з'їздом адвокатів України – **два члени Комісії**;
- Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини – **два члени Комісії** з числа осіб, які не є суддями;
- Головою Державної судової адміністрації України – **два члени Комісії** з числа осіб, які не є суддями (частина друга статті 94 Закону № 1402).

Стаття 98 Закону № 1402 визначає організацію роботи та засідання ВККСУ. Зокрема, частиною восьмою цієї статті встановлено, що ВККСУ **затверджує Регламент**, в якому регулюються відповідно до цього Закону процедурні питання її діяльності.

Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України затверджено рішенням ВККСУ від 13.10.2016 № 81/зп-16 (далі – Регламент).

Регламент визначає порядок роботи ВККСУ, спрямований на реалізацію повноважень, визначених Конституцією України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів», порядок підготовки, розгляду та ухвалення Комісією рішень, а також інші питання процедурної діяльності Комісії.

Повноваження ВККСУ визначені у статті 93 Закону № 1402. Так, частиною першою цієї статті встановлено, що ВККСУ:

- веде облік даних про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних;
- проводить добір кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі організує проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та приймає кваліфікаційний іспит;
- вносить до Вищої ради правосуддя рекомендацію про призначення кандидата на посаду судді;

² Основна частина Закону № 1402 набула чинності з 30.09.2016.

- вносить рекомендацію про переведення судді відповідно до цього Закону, крім переведення як дисциплінарної санкції;

- визначає потреби у державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України;

- затверджує форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді, порядок складення відбіркового іспиту та методику оцінювання його результатів, порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методику оцінювання кандидатів, положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді, порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, порядок формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) та інші процедури виконання Комісією її функцій;

- проводить кваліфікаційне оцінювання;

- забезпечує ведення суддівського досьє, досьє кандидата на посаду судді;

- бере у межах компетенції участь у міжнародному співробітництві, у тому числі встановлює зв'язки з іноземними закладами, установами та організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги, є бенефіціаром, реципієнтом міжнародної технічної допомоги, головним розпорядником міжнародної допомоги від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій.

- здійснює інші повноваження, визначені законом.

Під час дослідження питання здійснення ВККСУ повноважень встановлено окремі проблеми, які створили ризики недосягнення стратегічної цілі бюджетної програми за КПКВК 0501020 – формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя.

Так, *облік даних про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних*, ведеться ВККСУ³ після офіційного отримання копій указів Президента України, рішень Вищої ради правосуддя (далі – ВРП) щодо переведення суддів до іншого суду, відрядження суддів до іншого суду того самого рівня і спеціалізації для здійснення правосуддя та звільнення суддів, наказів Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України) щодо штатної чисельності суддів у судах.

У ВККСУ станом на 01.01.2018, 01.01.2019 та 01.04.2019 року були відсутні вихідні дані для визначення кількості вакантних посад суддів у **місцевих загальних і господарських судах**, так як Указами Президента України від 12.12.2017 № 412/2017–413/2017 та від 29.12.2017 № 449/2017–455/2017 ліквідовано та реорганізовано місцеві господарські, загальні суди та апеляційні суди, а також утворено відповідні окружні суди.

Згідно зі статтею 19 Закону № 1402 кількість суддів у суді визначає ДСА України за погодженням з ВРП з урахуванням судового навантаження та в

³ Відділом ведення суддівського досьє департаменту суддівської кар'єри ВККСУ.

межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів.

На виконання зазначених Указів Президента України ДСА України за погодженням з ВРП наказом від 31.07.2018 № 373 «Про визначення кількості суддів апеляційних судів, утворених в апеляційних округах» визначила кількість посад суддів тільки в апеляційних судах, при цьому станом на 01.04.2019 кількість штатних посад суддів у **місцевих загальних і господарських судах не визначено.**

Слід зазначити, що в період 2017 – I кварталу 2019 років **механізм обліку даних** про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних, внаслідок переважно паперового документообігу, **потребував багато часу, додаткових витрат ресурсів та призводив до відсутності у ВККСУ оперативної та актуальної інформації.**

Вказані проблеми мали бути вирішені шляхом створення та запровадження ДСА України **автоматизованої системи обліку вакантних посад суддів як складової частини Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи** (далі – ЄСІТС), яка б позбавила Комісію необхідності здійснювати моніторинг офіційних веб-сайтів державних органів, зокрема ВРП, та очікувати паперові документи, які підтверджують факт створення вакантної посади, а також порівнювати їх з отриманою на веб-сайті інформацією. Проте станом на 01.04.2019 **роботу автоматизованої системи не розпочато.**

Відсутність ЄСІТС значно ускладнює та **сповільнює верифікацію інформації** з ВРП та ДСА України під час виконання повноважень ВККСУ **щодо ведення суддівського досьє**, зокрема загальних відомостей стосовно судді, відомостей та документів, пов'язаних з кар'єрою судді, ефективністю здійснення суддею судочинства, про дисциплінарну відповідальність судді, відповідність судді критеріям професійної етики та доброчесності тощо.

Так, частиною шостою **статті 85 Закону № 1402** передбачено, що формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) здійснюються в автоматизованій системі. Рішенням Комісії від 15.11.2016 № 150/зп-16 затверджено Порядок формування і ведення досьє кандидата на посаду судді (далі – Порядок № 150).

Відповідно до пункту 2.3. Порядку № 150 відомості та документи, пов'язані з участю кандидата на посаду судді у конкурсі на посаду судді, включають, зокрема, інформацію про: результати кваліфікаційного оцінювання; результати участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді; рішення Комісії та ВРП, ухвалені стосовно кандидата на посаду судді у рамках відповідної процедури конкурсу та кваліфікаційного оцінювання.

Згідно із пунктом 1.4 Порядку № 150 формування і ведення досьє кандидата на посаду судді забезпечується Комісією та здійснюється в автоматизованій системі.

У зв'язку з відсутністю **автоматизованої системи** суддівські досьє формуються, ведуться і зберігаються у паперовій формі, публікуються з

використанням звичайних інструментів Google-диску, посилання на який знаходиться на сайті Комісії. Загалом за період аудиту ВККСУ забезпечено ведення **5457** суддівських досьє та **1766** досьє кандидатів на посаду суддів.

Щодо проведення добору кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі організація проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та прийняття кваліфікаційного іспиту

Відповідно до частини першої статті 70 Закону № 1402 добір на посаду судді здійснюється в порядку, визначеному цим Законом.

Процес проведення добору кандидатів для призначення на посаду судді є тривалим та багатоступеневим, зокрема, включає проходження кандидатами, які успішно склали відбірковий іспит та пройшли спеціальну перевірку, спеціальної підготовки у Національній школі суддів України.

Встановлено, що рішення про оголошення добору кандидатів на посаду судді місцевого суду ухвалено Комісією 03.04.2017 з урахуванням 600 прогнозованих вакантних посад суддів місцевих судів. Фактично процес створення резерву кандидатів на посаду судді місцевого суду **завершено** тільки 15.05.2019 (у кількості **722** одиниці).

Отже, фактично процес створення резерву кандидатів на посаду судді місцевого суду тривав більше двох років від його початку у квітні 2017 року до травня 2019 року.

За даними ВККСУ станом на 01.04.2019 кількість вакантних посад у апеляційних, апеляційних господарських та апеляційних адміністративних судах становила **555** од., у місцевих адміністративних судах – **86** одиниць.

Під час аудиту також досліджено, що фактична чисельність суддів у місцевих загальних та господарських судах щороку зменшувалася в результаті звільнення суддів у відставку, а саме в порівнянні з 2016 роком (4247 од.), у 2017 році – 3935 од., у 2018 році – 3711 од., станом на 01.04.2019 – 3659 од., тобто з 01.04.2019 фактична чисельність суддів першої інстанції зменшилась на **588** одиниць. При цьому рішень щодо зменшення штатних одиниць зазначених судів не приймалось.

Враховуючи зазначене, **сформований, затверджений на час аудиту резерв кандидатів на посаду судді (722 од.), не задовольняє існуючі потреби системи правосуддя, створює ризики невиконання стратегічних цілей бюджетної програми за КПКВК 0501020 – формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя через не укомплектування посад суддів вказаних судів.**

На виконання повноваження **щодо внесення до ВРП рекомендації про призначення кандидата на посаду судді** Комісією за результатами конкурсу внесено у 2017 році рекомендацію ВРП щодо призначення 120 кандидатів на посаду суддів Верховного Суду та у 2019 році щодо 78 кандидатів, укази про призначення яких видано Президентом України 10.11.2017 за № 357/2017 та від 07.05.2019 за № 195/2019. Крім цього, у 2019 році Комісія завершила конкурси на зайняття вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду та внесла

рекомендацію ВРП щодо призначення 39 кандидатів на посади суддів вказаного суду, указ про призначення яких видано Президентом України 11.04.2019 за № 128/2019.

Потребу у державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України на 2017 рік визначено рішенням Комісії від 31.03.2017 в обсязі 600 осіб за денною формою навчання.

Враховуючи, що у 2018 та I кварталі 2019 року кількість штатних посад суддів у місцевих загальних і господарських судах ДСА України за погодженням з ВРП не затверджено, ВККСУ потребу у державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України не визначала.

Довідково. Особливості відносин, що виникають у зв'язку з формуванням і розміщенням державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів регулює Закон України від 20.11.2012 № 5499 «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» (далі – Закон № 5499).

Згідно із статтею 1 Закону № 5499 у цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів (далі – державне замовлення) – засіб державного регулювання задоволення потреб економіки та суспільства у кваліфікованих кадрах, підвищення освітнього та наукового потенціалу нації, забезпечення конституційного права громадян на здобуття освіти відповідно до їх покликань, інтересів та здібностей;

- державний замовник – міністерство, інший центральний орган виконавчої влади, Національна академія наук України, галузеві національні академії наук, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, інший визначений Кабінетом Міністрів України державний орган – головний розпорядник бюджетних коштів.

Частиною першою статті 2 цього Закону встановлено, що державне замовлення формується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державного замовлення, за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, та інших державних замовників з урахуванням середньострокового прогнозу потреби у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці та обсягів видатків Державного бюджету України на зазначені цілі.

Обсяги державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 та 2018 роках та перелік державних замовників затверджені постановами Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 511 та від 11.07.2018 № 556.

Цими постановами ДСА України на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України кошти не затверджувалися.

Враховуючи наведене, Закон № 5499 визначає виключно формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів.

Слід зазначити, що **законодавство про освіту**, зокрема, Закон України від 05.09.2017 № 2145 «Про освіту» (далі – Закон № 2145), **не містить такого терміну, як «професійна підготовка».**

Водночас норми статей 70, 72, 74, 77, 78, 105 Закону № 1402 передбачають проходження кандидатами на посаду суддів **спеціальної підготовки** в Національній школі суддів України і не узгоджуються зі **статтею 93 цього ж Закону**, де використано термін «професійна підготовка», що потребує відповідного правового врегулювання.

Враховуючи наведені обґрунтування, правові підстави формування державного замовлення на професійну підготовку кандидатів на посаду судді (стаття 93 Закону № 1402) та проходження спеціальної підготовки не узгоджуються із законодавством у сфері державного замовлення,⁴ яке не передбачає державного замовлення саме на спеціальну підготовку.

Щодо проведення кваліфікаційного оцінювання. ВККСУ з метою визначення спроможності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними у статті 83 Закону № 1402 критеріями проводить кваліфікаційне оцінювання суддів на відповідність займаній посаді, яке мають пройти всі судді, яких призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», тобто до 30 вересня 2016 року.

Під час кваліфікаційного оцінювання здійснюється перевірка відповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності (професійної, особистої, соціальної тощо), професійної етики та доброчесності.

За інформацією ВККСУ, станом на 01.04.2019 всім суддям було забезпечено можливість скласти іспит, а також проведено тестування психологічних якостей, тривають процеси дослідження досьє та проведення співбесіди з суддями, до кінця 2019 року процес кваліфікаційного оцінювання суддів заплановано завершити.

Так, Комісією 14.02.2018 розпочато проведення іспитів у межах процедури кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займанім посадам, 30.08.2018 в основному було завершено планове проведення таких іспитів, на які з 5157 суддів з'явилися 4742 судді.

Загалом з **2157 суддів** місцевих та апеляційних судів 193 судді, або майже 9 відс., не пройшли іспит або визнані такими, що не відповідають займаній посаді за результатами співбесіди. Стосовно 286 суддів місцевих та апеляційних судів припинено кваліфікаційне оцінювання переважно з причин їх звільнення за власним бажанням (відставки).

⁴ Враховуючи усі матеріали, які подавались до проектів рішень Уряду щодо державного замовлення на 2017–2018 роки з цього питання, та пояснення компетентних посадових осіб.

Згідно з частиною другою статті 112 Закону № 1402 рішення про звільнення судді з посади ухвалює ВРП у порядку, встановленому Законом України «Про Вищу раду правосуддя».

Згідно з чинною процедурою кваліфікаційного оцінювання у випадку неуспішного складання іспиту у суддів є можливість звільнення з посади відповідно до підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України у відставку за власним бажанням, що згідно із частиною п'ятою статті 116 Закону № 1402 зберігає звання судді та гарантії недоторканності, встановлені для судді до його виходу у відставку.

Крім того, за даними ВККСУ станом на 13.05.2019 з 75 суддів, яких за результатами співбесіди з Комісією визнано такими, що не відповідають займаній посаді, 21 суддю ВРП звільнено з посади відповідно до підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

При цьому станом на 13.05.2019 ВРП **не прийнято рішення про звільнення 49 суддів**, подання щодо яких ВККСУ направлено до ВРП у липні 2018 року стосовно 11 суддів, вересні 2018 року – 3 суддів, жовтні 2018 року – 15 суддів, листопаді 2018 року – 13 суддів, грудні 2018 року – 7 суддів.

Слід наголосити, що **чинне законодавство не встановлює граничного терміну** для розгляду ВРП подань ВККСУ про звільнення судді з причин невідповідності займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності, **що створює відповідні корупційні ризики внаслідок можливості затягування ВРП процесу розгляду подань ВККСУ про звільнення судді та в свою чергу до зростання соціальної напруги і недовіри до судової системи в цілому.**

Щодо участі у межах компетенції у міжнародному співробітництві, Комісією реалізовувалася співпраця з численними проектами/програмами міжнародної технічної допомоги, зокрема проектом Європейського Союзу «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні», програмою Агентства Сполучених Штатів Америки з міжнародного розвитку (USAID) реформування сектору юстиції «Нове правосуддя», проектами Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні» та «Консолідація реформи правосуддя в Україні», проектом Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) «Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя»/Офісом Координатора проектів ОБСЄ в Україні, Українсько-канадським проектом «Підтримка судової реформи», Німецьким фондом міжнародного правового співробітництва (IRZ), Європейським банком реконструкції та розвитку.

У 2018 році Комісією створено Громадську раду міжнародних експертів (далі – ГРМЕ) в межах конкурсів до Вищого антикорупційного суду та його Апеляційної палати.

Довідково. Мета ГРМЕ – допомагати Комісії у встановленні для цілей кваліфікаційного оцінювання відповідності кандидатів на посади суддів Вищого антикорупційного суду критеріям доброчесності (моралі, чесності, непідкупності).

Слід зазначити, що з метою координації роботи, пов'язаної із залученням, наданням та **ефективним використанням міжнародної технічної допомоги**, Кабінет Міністрів України постановою від 15.02.2002 № 153 затвердив Порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги (далі – Порядок № 153).

Згідно з пунктом 2 Порядку № 153 **бенефіціар** – центральний орган **виконавчої влади**, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна, Київська, Севастопольська міська держадміністрація, до компетенції яких належить формування та/або реалізація державної політики у відповідній галузі чи регіоні, де передбачається впровадження проекту (програми), що заінтересована в результатах виконання проекту (програми), Секретаріат Кабінету Міністрів України, Адміністрація Президента України.

Оскільки дія Порядку № 153 не поширюється на ВККСУ, існують **ризики неефективного використання міжнародної технічної допомоги**.

Таким чином, **нормативно-правова база визначає статус ВККСУ, наділяє Комісію розширеним спектром повноважень для реалізації судової реформи щодо формування добросовісного суддівського корпусу.**

Водночас аудитом визначено ряд ризиків при реалізації повноважень Комісією щодо незадоволення існуючих потреб системи правосуддя резервом кандидатів на посаду судді, зокрема через відсутність затвердженої кількості суддів у судах першої інстанції, затягування ВРП процесу розгляду подань ВККСУ про звільнення судді, неефективного використання міжнародної технічної допомоги, сповільнення верифікації інформації з ВРП та ДСА України в результаті незапровадження автоматизованої системи ЄСІТС.

1.2. Оцінка стану організаційного забезпечення виконання повноважень Вищою кваліфікаційною комісією суддів України

Згідно з частиною третьою статті 94 Закону № 1402 **організаційними формами діяльності ВККСУ є засідання у складі колегій, палат або у пленарному складі Комісії** – залежно від питань, визначених цим Законом та Регламентом Комісії.

Колегія ВККСУ формується не менше ніж з трьох членів Комісії (частина четверта цієї статті).

Відповідно до частин п'ятої – сьомої статті 94 Закону № 1402 у складі Вищої кваліфікаційної комісії суддів України **діють дві палати**. До кожної палати входять по вісім членів Комісії. У кожній палаті забезпечується рівне представництво членів Комісії, які є суддями чи суддями у відставці. Голова Комісії та його заступник не можуть одночасно перебувати у складі однієї палати. У разі необхідності Комісія може ухвалити рішення про залучення членів однієї палати до роботи іншої палати.

Відповідно до пункту 1.2. розділу I Регламенту у складі Комісії діє **кваліфікаційна палата та палата з питань добору і публічної служби суддів**. Голова Комісії та заступник Голови Комісії є головами цих палат⁵.

Пунктом 1.5 розділу I Регламенту передбачено, що для здійснення своїх повноважень Комісією можуть бути створені консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи (ради, комісії, робочі групи тощо).

Організація та порядок проведення засідань Комісії, підготовка питань до розгляду на засіданнях Комісії, розгляд питань на засіданнях Комісії визначені у розділах II–IV Регламенту.

Відповідно до частини шостої статті 98 Закону № 1402 для здійснення розподілу справ у Комісії діє автоматизована система визначення члена ВККСУ, який проводить підготовку до розгляду і доповідає справу.

Згідно з підпунктом 5.1.1. пункту 5.1. розділу V Регламенту (у редакції рішення Комісії від 02.04.2018 № 66/зп-18) Комісія пленарним складом обирає таємним голосуванням більшістю голосів від установленого Законом складу Комісії **Голову і заступника Голови Комісії**, які є головами палат, та **секретарів палат Комісії**. Головує на цьому засіданні член Комісії, який має найбільший стаж професійної діяльності у сфері права.

Повноваження Голови Комісії, його заступника, голів та секретарів палат визначені у пункті 5.2. розділу V Регламенту.

Організаційно-управлінська структура ВККСУ, зокрема структура секретаріату, наведена у додатку 1.

Згідно із частиною другою статті 98 Закону № 1402 **Голова Комісії організовує роботу Комісії**, визначає обов'язки заступника Голови, веде засідання Комісії, здійснює підготовку засідань ВККСУ та організовує діловодство.

Відповідно до частини четвертої статті 98 Закону № 1402 Голова Комісії видає накази, розпорядження та доручення, які є обов'язковими до виконання.

Згідно із частиною п'ятою статті 98 Закону № 1402 секретарі палат ВККСУ здійснюють підготовку засідань палат та несуть відповідальність за організацію діловодства у цих палатах.

Для здійснення членами ВККСУ своїх повноважень у складі секретаріату ВККСУ діє **служба інспекторів у кількості сорока восьми інспекторів** (частина третя статті 102 Закону № 1402).

Згідно із частиною шостою статті 102 Закону № 1402 інспектори ВККСУ призначаються на посади та звільняються з посад Головою Комісії за пропозицією відповідного члена Комісії.

Відповідно до частини четвертої статті 103 Закону № 1402 службу інспекторів ВККСУ очолює керівник служби інспекторів Комісії, який підпорядковується безпосередньо Голові Комісії.

⁵ У редакції рішення Комісії від 02.04.2018 № 66/зп-18.

Згідно із частиною п'ятою статті 103 Закону № 1402 інспектори ВККСУ не є державними службовцями, їх статус визначається цим Законом.

Особливості діяльності визначаються Положенням про інспектора Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженим рішенням ВККСУ від 07.04.2017 № 30/зп-17 (далі – Положення № 30).

Згідно із пунктом 1.1 Положення № 30 інспектор Комісії (далі – інспектор) як працівник служби інспекторів Комісії забезпечує виконання членом Комісії його повноважень. За кожним членом Комісії закріплюється щонайменше три інспектори. Відповідно до пункту 2.4 Положення № 30 трудові відносини з інспектором припиняються в день припинення повноважень члена Комісії.

Відповідно до частини першої статті 102 Закону № 1402 **організаційне забезпечення діяльності ВККСУ здійснює секретаріат**. Положення про секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України затверджено рішенням ВККСУ від 25.11.2016 № 157/зп-16 (частина друга цієї статті).

Відповідно до частини п'ятої статті 102 Закону № 1402 працівники секретаріату Комісії призначаються на посади та звільняються з посад Головою ВККСУ у порядку, встановленому законодавством про державну службу, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Згідно з частиною четвертою статті 102 Закону № 1402 **гранична чисельність працівників ВККСУ** з урахуванням визначеної цим Законом кількості членів Комісії та інспекторів затверджується Комісією.

Згідно із рішенням Комісії від 04.10.2016 № 78/зп-16 затверджено штатну чисельність працівників ВККСУ у кількості 260 одиниць. Згідно з рішенням Комісії від 05.04.2018 № 80/зп-18 на підставі подання керівника секретаріату ВККСУ про необхідність збільшення кількості посад спеціалістів, граничну чисельність працівників збільшено до 275 одиниць.

Інформацію щодо штатної та фактичної чисельності працівників ВККСУ наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Дані щодо чисельності працівників ВККСУ за 2017 – I квартал 2019 роки*одиниць*

Найменування посад	01.01.2017		01.01.2018		01.01.2019		01.04.2019	
	штат	факт	штат	факт	штат	факт	штат	факт
Члени Комісії	16	16	16	15	16	16	16	16
Інспектори	48	41	48	42	48	45	48	45
Державні службовці	177	136	177	150	191	158	191	162
Патронатна служба	3	2	3	2	3	2	3	2
Обслуговуючий персонал	13	10	13	10	13	11	13	11
Робітники	3	2	3	2	4	2	4	3
Разом	260	207	260	221	275	234	275	239

За даними табл. прослідковується динаміка зростання фактичної чисельності посад працівників у ВККСУ.

Дослідження стану організаційно-кадрового забезпечення ВККСУ свідчить, що станом на 01.04.2019 фактична укомплектованість штатних посад (275 од.) становить 239 од., або майже 87 відсотків.

Отже, структура і гранична чисельність працівників секретаріату, інспекторів ВККСУ затверджені відповідно до чинного законодавства, в межах коштів, передбачених на їх утримання, порядок організації роботи органу врядування забезпечують виконання повноважень Комісією.

1.3. Оцінка стану виконання попередніх рекомендацій Рахункової палати

Попередній аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності ВККСУ та підготовку кандидатів на посаду судді, суддів та працівників апарату судів за 2014–2015 роки проведений Рахунковою палатою у 2016 році.

За результатами проведеного контрольного заходу, з метою недопущення в подальшому виявлених Рахунковою палатою недоліків, ВККСУ затвердила план заходів з їх усунення, призначила відповідальних виконавців і встановила строки виконання цих заходів.

На виконання рекомендації з ініціювання зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у частині визначення термінів розгляду Вищою радою юстиції (далі – ВРЮ) рекомендацій Комісії для надання Президенту України подання про призначення судді, ВККСУ звернулась до ВРЮ з пропозицією розглянути питання стосовно доцільності внесення відповідних змін до Закону, оскільки подання про призначення судді не належить до повноважень Комісії.

Довідково. В межах реалізації судової реформи⁶ ВРЮ реорганізована у ВРП, питання внесення подання про призначення судді віднесено до компетенції ВРП.

Щодо рекомендації із зменшення ризиків дефіциту суддівських кадрів, ВККСУ рішенням від 03.04.2017 № 28/зп-17 оголошено добір кандидатів на посаду судді місцевого суду з урахуванням 600 прогнозованих вакантних посад суддів місцевого суду та рішенням від 12.02.2018 № 19/зп-18 затверджено програму, порядок проходження спеціальної підготовки кандидатами на посаду судді, зі змінами, внесеними рішенням Комісії від 13.07.2018 № 172/зп-18, з урахуванням рекомендацій Національної школи суддів України (далі – Школа суддів), що надійшли до Комісії 26.06.2018.

Для виконання рекомендацій щодо завершення процесу передання майна Школі суддів⁷ ВККСУ та Школа суддів видали спільний наказ від 19.05.2016 № 38/7-А «Про передачу майна» за підписом Голови ВККСУ Козьякова С. Ю. і Ректора Школи суддів Оніщука М. В., згідно з яким з балансу ВККСУ на баланс Школи суддів передано майно на загальну суму 649,1 тис. гривень⁸.

⁶ Закон № 1401 та Закон № 1402, які набрали чинності з 30.09.2016.

⁷ Відповідно до наказу ДСА України від 18.04.2016 № 76 «Про передачу майна».

⁸ Копія акта приймання-передавання матеріальних цінностей з додатками направлена до ДСА України листом від 23.05.2016 № 23–4105/16.

На виконання рекомендацій Рахункової палати щодо дотримання принципів під час здійснення допорогових закупівель товарів, робіт і послуг, ВККСУ в 2017 – I кварталі 2019 років дотримувалась принципів здійснення публічних закупівель, установлених Законом України «Про публічні закупівлі», з використанням електронної системи закупівель.

На виконання рекомендації з економії державних коштів, передбачених на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, керівником секретаріату Комісії затверджено плани заходів: «Для економії споживання електричної енергії в адміністративній будівлі на 2017 рік»; «Зі зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії на 2018 рік»; «З енергозбереження на 2019 рік».

Щодо застосування результативних показників, які детально характеризують динаміку досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми за КПКВК 0501100 «Забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України», слід зазначити, що ця програма з 2017 року не затверджується.

Окремі результативні показники, які характеризують виконання завдань бюджетної програми з виконанням повноважень ВККСУ, включено до бюджетної програми 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами», що унеможливило виконання цієї пропозиції Рахункової палати.

Для забезпечення належного розміщення працівників Комісії та виконання відповідної рекомендації Рахункової палати ВККСУ розглядає питання проведення реконструкції приміщення⁹ щодо можливості надбудови шести поверхів.

З цією метою у листопаді 2017 року виготовлено технічний паспорт будівлі. У вересні 2018 року проведено комплекс обстежень щодо можливості проведення реконструкції та безпечної експлуатації у майбутньому. В листопаді 2018 року підготовлено завдання на проектування та виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єкту. Кошти на заплановані роботи не передбачено, реконструкцію не розпочато.

Таким чином, ВККСУ виконала усі рекомендації, надані Рахунковою палатою за результатами проведеного аудиту. Водночас від вжиття заходів щодо забезпечення необхідними площами для розміщення членів та працівників секретаріату ВККСУ очікуваного результату не отримано і залишається актуальним.

1.4. Оцінка стану внутрішнього контролю та облікової політики

З урахуванням змін, внесених до частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України згідно із Законом України від 06.12.2018 № 2646 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування», **розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організують, зокрема, внутрішній контроль**

⁹ Одноповерховий лабораторний корпус площею 667,0 м².

та забезпечують його здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів.

Внутрішнім контролем є комплекс заходів, що застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління.

Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062 (далі – Основні засади), **розповсюджуються на установи сфери правосуддя.**

Роз'яснення щодо застосування Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів ДСА України надано територіальним управлінням ДСА України, до ВККСУ не направлялися. Разом з тим Голова ВККСУ забезпечує чіткий розподіл обов'язків, повноважень та відповідальності між керівництвом установи, керівниками нижчого рівня та працівниками установи.

Відповідно до Положення про секретаріат Комісії (далі – Положення), затвердженого рішенням Комісії від 25.11.2016 № 157/зп-16 зі змінами, внесеними рішенням Комісії від 07.04.2017 № 31/зп-17, секретаріат Комісії здійснює організаційне, правове, аналітичне, кадрове, документальне, інформаційне, матеріально-технічне, фінансово-економічне, господарське та інше забезпечення діяльності Комісії в порядку, визначеному Законом № 1402, та іншими нормативно-правовими актами.

Пунктом 1.17. Положення визначено, що повноваження, права та обов'язки працівників секретаріату Комісії, їх відповідальність визначаються правилами внутрішнього трудового (службового) розпорядку, положеннями про відповідні структурні підрозділи та посадовими інструкціями.

Аудитом встановлено, що посадові інструкції працівників секретаріату затверджено Головою Комісії.

Секретаріат Комісії очолює керівник секретаріату. Він та його заступники призначаються на посаду та звільняються з посади Головою Комісії. У своїй діяльності керівник секретаріату підконтрольний Голові Комісії та підзвітний Комісії (пункти 1.6, 1.7 Положення).

Згідно з пунктом 4.1. Положення керівник секретаріату, зокрема, *здійснює керівництво секретаріатом Комісії, несе відповідальність за виконання покладених на секретаріат Комісії функцій, спрямовує, координує та контролює роботу структурних підрозділів секретаріату Комісії, зокрема виконання працівниками своїх посадових обов'язків, рішень Комісії, наказів, розпоряджень та доручень Голови Комісії;*

- забезпечує ефективність роботи структурних підрозділів секретаріату Комісії, затверджує плани роботи структурних підрозділів

секретаріату Комісії, здійснює контроль за їх виконанням та інформує Голову Комісії про результати;

- координує роботу з ведення діловодства, здійснює контроль за станом цієї роботи;

- у межах своєї компетенції видає розпорядження (з організаційних, матеріально-технічних та господарських питань) та доручення, які є обов'язковими до виконання працівниками секретаріату Комісії;

- забезпечує дотримання секретаріатом Комісії законодавства.

У разі відсутності керівника секретаріату Комісії його обов'язки виконує один із заступників керівника секретаріату Комісії відповідно до наказу Голови Комісії (пункт 1.8 Положення). У разі відсутності керівника секретаріату Комісії та його заступників обов'язки керівника секретаріату Комісії за наказом Голови Комісії виконує один із керівників самостійного структурного підрозділу секретаріату Комісії (пункт 1.9 Положення).

Організаційне забезпечення реалізації повноважень Комісії здійснює департамент суддівської кар'єри, що підпорядковується Голові Комісії та керівнику секретаріату Комісії¹⁰.

Для **організації матеріально-технічного забезпечення діяльності Комісії** діє відділ господарського та транспортного забезпечення секретаріату Комісії, який відповідно до Положення про відділ¹¹, зокрема:

- контролює використання пально-мастильних матеріалів;

- організовує виконання підготовчих робіт при проведенні поточних ремонтів адміністративних будівель та приміщень Комісії;

- контролює технічний стан систем тепло-, електро-, водопостачання, холодозабезпечення та інших інженерних комунікацій, вживає заходів щодо усунення неполадок та аварій;

- опрацьовує проекти договорів на придбання товарів, послуг і робіт (зокрема, щодо поточного ремонту в адміністративних будівлях Комісії, інженерних комунікацій та іншого обладнання, тепло-, водо- та електропостачання) у межах компетенції відділу та відповідно до Порядку ведення договірної роботи у Комісії передає їх до структурного підрозділу секретаріату Комісії, до компетенції якого належить питання договірної роботи.

Слід зазначити, що в Положенні про відділ не передбачено функцію щодо **організації чи контролю** за виконанням підготовчих робіт при проведенні **капітальних ремонтів адміністративних будівель та приміщень Комісії**.

Аудитом встановлено, що основні завдання та функціональні обов'язки бухгалтерської служби, повноваження її керівника визначені Положенням про фінансово-економічне управління секретаріату Комісії, що затверджено

¹⁰ Положення про секретаріат Комісії затверджено наказом Голови Комісії від 30.03.2017 № 22.

¹¹ Положення відділ господарського та транспортного забезпечення секретаріату Комісії затверджено наказом Голови Комісії від 26.09.2016 № 75.

наказом Голови Комісії від 26.09.2016 № 75¹² (далі – Положення про управління).

Фінансово-економічне управління (далі – Управління) підпорядковується Голові Комісії, а з організаційних питань – керівнику секретаріату Комісії.

Відповідно до пункту 1.3 Положення про Управління основними напрямками його діяльності, зокрема, є:

– *забезпечення ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності Комісії та складання звітності;*

– *забезпечення відображення у документах достовірної та повної інформації про господарські операції і результати діяльності, необхідної для оперативного управління бюджетними призначеннями (асигнуваннями) та фінансовими і матеріальними (нематеріальними) ресурсами;*

– *забезпечення дотримання бюджетного законодавства при взятті бюджетних зобов'язань;*

– *забезпечення контролю за наявністю і рухом майна, використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів і кошторисів.*

Згідно з положеннями про департамент, управління та відділи секретаріату *їх керівники організують роботу і контролюють своєчасне виконання працівниками посадових обов'язків, наказів, розпоряджень та доручень Голови Комісії, розпоряджень та доручень керівника секретаріату Комісії.*

З метою належної організації та вдосконалення системи ведення бухгалтерського обліку, складання бюджетної та фінансової звітності, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996 (далі – Закон № 996), Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59 (далі – Положення № 59), Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та Державної казначейської служби України, які регулюють питання бухгалтерського обліку та звітності, наказом Комісії від 18.12.2017 № 53 **затверджено Положення про організацію бухгалтерського обліку Комісії** (зі змінами, внесеними наказами Голови Комісії від 07.02.2018 № 9; від 10.05.2018 № 20; від 19.02.2019 № 11; 07.03.2019 № 12), де визначено облікову політику установи.

Відповідно до **статті 22 Бюджетного кодексу України ДСА України**, як головним розпорядником бюджетних коштів, **здійснюється внутрішній контроль** за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів шляхом аналізу

¹² Положення про фінансово-економічне управління секретаріату Комісії зі змінами, внесеними наказом Голови Комісії від 30.03.2017 № 22.

квартальної та річної фінансової і бюджетної звітності установи, що надається Комісією відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 (зі змінами)¹³.

Наказом Голови ДСА України від 07.11.2016 № 228 затверджено положення про структурні підрозділи ДСА України, в тому числі Положення про відділ аудиту ДСА України.

Відповідно до положення відділ аудиту ДСА України (далі – Відділ аудиту) є самостійним структурним підрозділом ДСА України, що призначений для здійснення внутрішнього аудиту та перевірок окремих питань діяльності структурних підрозділів ДСА України, територіальних управлінь ДСА України, ВККСУ, Національної школи суддів України, судів, організаційне та фінансове забезпечення діяльності яких здійснює ДСА України.

Відділ аудиту підпорядковується безпосередньо Голові ДСА України, який спрямовує, координує та контролює його діяльність.

Діяльність Відділу аудиту здійснюється згідно з піврічними планами, що формуються Відділом та затверджуються Головою ДСА України.

Основними завданнями Відділу аудиту є надання Голові ДСА України та/або **керівникам об'єктів контролю** за результатами проведених відповідних аудитів (фінансового, відповідності, ефективності) рекомендацій, зокрема, щодо *запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та інших активів об'єктами контролю.*

Останній внутрішній аудит діяльності Комісії проводився у 2014 році. Аудитом встановлено, що без вагомих причин у 2017, 2018 роках внутрішній аудит Комісії відділом аудиту ДСА України не планувався та не проводився, на 2019 рік аудит не заплановано.

Таким чином, система внутрішнього контролю та облікова політика у ВККСУ нормативно закріплені в локальних нормативних актах і забезпечує надання керівництву Комісії неупередженої, оперативної інформації для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Водночас результати проведеного контрольного заходу у ВККСУ засвідчують необхідність посилення внутрішнього контролю за моніторингом інформації, що надається головному розпоряднику коштів для формування показників паспорта бюджетної програми, обліком необоротних активів, використанням коштів на капітальні видатки. Потребує активізації робота відділу аудиту ДСА України, який за період аудиту Рахункової палати контрольних заходів не здійснював.

¹³ Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09.02.2012 за № 196/20509.

II. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ УКРАЇНИ

2.1. Оцінка стану планування видатків та напрямів використання бюджетних коштів

Відповідно до пункту 2 частини третьої статті 148 Закону № 1402 **функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення ВККСУ здійснює ДСА України.**

Законом України від 21.12.2016 № 1801 «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (далі – Закон № 1801) ДСА України затверджені бюджетні призначення за **КПКВК 0501020** у сумі 8 627 128,1 тис. гривень.

Додаток № 8 до Закону № 1801 містить розподіл видатків Державного бюджету України на 2017 рік між місцевими та апеляційними судами усіх видів та спеціалізації, вищими спеціалізованими судами та іншими органами судової влади у системі ДСА України. Зокрема, ВККСУ затверджені бюджетні призначення **107 894,4 тис. грн**, у тому числі: за загальним фондом – 93 343,6 тис. грн, за спеціальним – 14 550,8 тис. гривень.

Законом України від 07.12.2017 № 2246 «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (далі – Закон № 2246) ДСА **України** затверджені бюджетні призначення за **КПКВК 0501020** у сумі 13 482 337,2 тис. гривень.

Відповідно до розподілу видатків Державного бюджету України на 2018 рік в додатку № 8 до Закону № 2246 ВККСУ затверджені бюджетні призначення **140 769,2 тис. грн**, у тому числі: за загальним фондом – 130 586,3 тис. грн, за спеціальним – 10 182,9 тис. гривень.

Законом України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (далі – Закон № 2629) ДСА **України** затверджені бюджетні призначення за **КПКВК 0501020** – 14 107 265,5 тис. гривень.

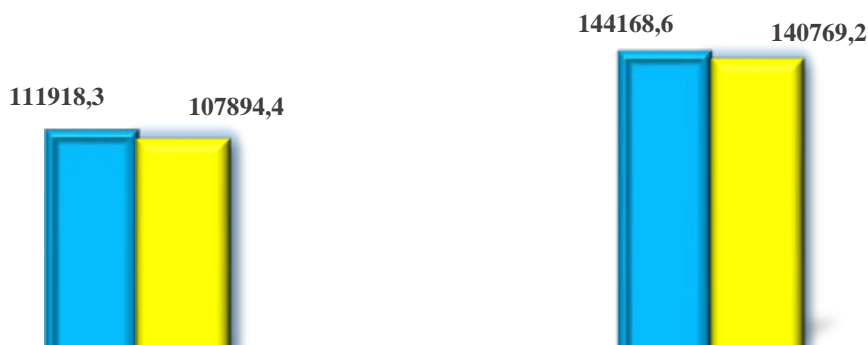
Відповідно до розподілу видатків Державного бюджету України на 2018 рік в додатку № 8 до Закону № 2629 ВККСУ затверджені бюджетні призначення **157 244,2 тис. грн**, у тому числі: за загальним фондом – 74 748,0 тис. грн, за спеціальним – 82 496,2 тис. гривень.

Комісія на відповідні запити ДСА України надавала інформацію для формування попередніх показників проекту Державного бюджету на 2017, 2018 та 2019 роки¹⁴, сформовану фінансово-економічним управлінням на підставі пропозицій структурних підрозділів Комісії, оформлених у відповідних роках службовими записками з розрахунками, обґрунтуваннями та деталізацією за їх видами, кількістю та вартістю за одиницю. Динаміку забезпечення потреби в бюджетних коштах наведено на діаграмі 1.

¹⁴ Листи від 15.09.2016 № 23-9230/16, від 18.09.2017 № 23-4800/17 та від 19.09.2018 № 23-5177/18.

Діаграма 1. Співвідношення обсягів бюджетних призначень Комісії за КПКВК 0501020 до розрахункової потреби

тис. грн

Як видно з діаграми 1, бюджетні призначення ВККСУ за КПКВК 0501020 на 2017, 2018 та 2019 роки затверджено відповідно у розмірі 96,4 відс., 97,6 відс. та 85,2 відс¹⁵ до обчисленої потреби. Водночас бюджетними призначеннями на 2017, 2018 та 2019 роки забезпечено 100 відс. розрахованої ВККСУ потреби за КЕКВ 2111 «Заробітна плата» та КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці».

Загалом, у порівнянні з 2017 роком обсяг бюджетних призначень на виконання повноважень ВККСУ у 2019 році збільшився на 45,7 відсотка¹⁶.

Аналізом розрахунків обсягів видатків, які обґрунтовують показники бюджету, що включаються до бюджетного запиту, встановлено, що ВККСУ в цілому дотримувалася вимоги Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.06.2012 за № 1057/21369 (далі – Інструкція № 687).

Стратегічні цілі затверджені спільними наказами Міністерства фінансів України та головного розпорядника бюджетних коштів – ДСА України в паспортах бюджетних програм за КПКВК 0501020 на 2017–2019 роки: *формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя*.

Мета бюджетної програми за КПКВК 0501020 у 2017 та 2018 роках була однаковою, а саме: *забезпечення належних умов діяльності місцевих та*

¹⁵ Не забезпечено потребу за КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» у сумі 27300 тис. грн, яка переважно полягала у необхідності доопрацювання програмного забезпечення «Система автоматизації робочих процесів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» у сумі 11950 тис. грн та оплати послуг з проведення тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей суддів у сумі 10000 тис. гривень.

¹⁶ Вказане зростання бюджетних призначень переважно пояснюється збільшенням фонду оплати праці працівників з 75156,1 тис. грн у 2017 році до 126992,7 тис. грн у 2019 році.

апеляційних судів усіх видів та спеціалізацій, вищих спеціалізованих судів та інших органів судової влади у системі ДСА України, у 2019 році – забезпечення належних умов здійснення судочинства для повного та своєчасного розгляду судових справ.

У паспорті бюджетної програми за КПКВК 0501020 на **2017 рік** окремо не затверджено напряму використання бюджетних коштів ВККСУ, натомість у паспортах бюджетної програми за КПКВК 0501020 на **2018 та 2019 роки** обсяги фінансування напряму використання бюджетних коштів «Забезпечення виконання функцій та завдань Вищою кваліфікаційною комісією суддів України» затверджені у сумі **136 911,2 тис. грн** та **154 122,3 тис. грн** відповідно.

Слід зазначити, що затверджені бюджетні асигнування в паспортах бюджетних програм КПКВК 0501020 на **2018 та 2019 роки** за вказаним напрямом не відповідають обсягам, затвердженим у додатку 8 до Закону № 2246 та Закону № 2629, з причини здійсненого ДСА України перерозподілу коштів спеціального фонду державного бюджету між розпорядниками коштів нижчого рівня.

Встановлено, що ДСА України до паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 включені результативні показники, які характеризують реалізацію напряму використання бюджетних коштів щодо забезпечення виконання функцій та завдань ВККСУ **тільки в частині виконання повноважень** з кваліфікаційного оцінювання суддів, а саме показник продукту «Кількість осіб, що пройшли кваліфікаційне оцінювання» та показник якості «Частка осіб, що успішно пройшли кваліфікаційне оцінювання у загальній кількості осіб, що проходили оцінювання».

При цьому в паспортах бюджетної програми за КПКВК 0501020 відсутні результативні показники, які характеризують виконання ВККСУ інших повноважень, встановлених частиною першою статті 93 Закону № 1402, зокрема щодо проведення добору кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі *організація проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та прийняття кваліфікаційного іспиту, внесення до ВРП рекомендації про призначення кандидата на посаду судді, ведення суддівського досьє, досьє кандидата на посаду судді* тощо.

У **Стратегії** реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, схваленій Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015, **зазначено, що передумовою реформи є невиконання системою правосуддя поставлених завдань**, одним з основних чинників якої визначено недосконалість кадрового планування в системі судової влади.

Чинним законодавством встановлено, що у процесах добору та формування суддівського корпусу, кадрового резерву безпосередньо бере участь ВККСУ, до повноважень якої серед іншого належить ведення обліку даних про кількість посад суддів в судах, проведення добору кандидатів для призначення на посаду судді, внесення до ВРП рекомендацій про призначення

кандидата на посаду судді, переведення судді, та ВРП, до повноважень якої серед іншого належить внесення подання Президентіві України про призначення на посаду судді, ухвалення рішень про переведення судді, при цьому **зазначені повноваження ВРП здійснює виключно на підставі та в межах відповідної рекомендації ВККСУ.**

Водночас результативні показники, що характеризують реалізацію напряму використання бюджетних коштів щодо забезпечення виконання функцій та завдань ВККСУ, затверджені у паспорті бюджетної програми за КПКВК 0501020, не містять показників, які б характеризували реалізацію вказаного напряму безпосередньо в частині внесення ВККСУ рекомендацій до ВРП щодо призначення та переведення, в тому числі відрядження суддів, тобто діяльності стосовно заповнення суддівських посад.

За таких обставин, результативні показники паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 у 2017–2019 роках не в повній мірі висвітлювали кількісні і якісні характеристики результатів, оскільки в основу їх планування не покладено принцип аналітичного дослідження на підставі комплексу наявних статистичних даних та порівняння у звітному періоді таких даних з даними попередніх аналогічних періодів.

Отже, результативні показники паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 в частині виконання повноважень ВККСУ не відповідали критеріям, наведеним у Загальних вимогах до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 15.06.2015 № 553), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/186484 (далі – Вимоги № 1536), а саме **реалістичності, актуальності та суспільної значимості.**

Результативні показники паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 не характеризують динаміку досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми. Крім того, фактичне їх виконання згідно з затвердженим паспортом показниками **несе ризики забезпеченню об'єктивного процесу кваліфікаційного оцінювання суддів**, так як **встановлює певні маркери для членів Комісії**, що може впливати на результати їх діяльності, а саме – затвердження у паспортах бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2017, 2018 та 2019 роки результативного показника якості *«Частка осіб, що успішно пройшли кваліфікаційне оцінювання, у загальній кількості осіб, що проходили оцінювання»* в обсязі 70 відс., 75 відс. та 80 відс. відповідно.

Встановлено, що відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 за 2017 та 2018 рік показник продукту *«Кількість осіб, що пройшли кваліфікаційне оцінювання»*, затверджений у кількості 3360,1 осіб та 3000 осіб, фактично виконано у кількості 346 осіб та 2593 осіб відповідно.

Показник якості *«Частка осіб, що успішно пройшли кваліфікаційне оцінювання у загальній кількості осіб, що проходили оцінювання»* затверджений

у розмірі 70 відс. та 75 відс., фактично виконано на 21,1 відс. та 49,8 відс. відповідно.

Як обґрунтування невиконання вказаних показників продукту та якості ДСА України наведено примітку, що у 2017 році *розбіжність спричинена формуванням суддівського корпусу Верховного Суду та у 2018 році – формуванням суддівського корпусу Вищого антикорупційного суду*, що відтермінувало заходи з проходження кваліфікаційного оцінювання.

Слід зазначити, що згідно із пунктом 10 розділу I Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098 (у редакції наказу Міністерства фінансів України 14.01.2008 № 19), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.01.2003 за № 47/7368 (далі – Правила № 1098), зміни до паспортів бюджетних програм уносяться протягом бюджетного періоду шляхом затвердження їх у новій редакції в порядку, установленому для складання паспортів бюджетних програм, зокрема у разі прийняття нормативно-правових актів, які призводять до зміни інформації та показників, затверджених у паспортах бюджетних програм.

Таким чином, результативні показники паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 у 2018–2019 роках не в повній мірі висвітлювали кількісні та якісні характеристики реалізації напряму використання бюджетних коштів щодо забезпечення виконання функцій та завдань ВККСУ, не характеризували динаміку досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми, що не сприяло досягненню стратегічної цілі бюджетної програми з формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя за належної взаємодії органів судової системи, зокрема ВРП, ВККСУ та ДСА України з питань удосконалення кадрового планування у судовій системі.

2.2. Результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

Кошториси та плани асигнувань ВККСУ за бюджетною програмою КПКВК 0501020 затверджувались ДСА України на підставі лімітних довідок про бюджетні асигнування, наданих головним розпорядником бюджетних коштів, на 2017 рік у сумі 107894,4 тис. грн, 2018 рік – 140769,2 тис. грн, 2019 рік – 157244,2 тис. гривень.

Розрахунки ВККСУ до кошторисів на 2017–2019 роки обґрунтовані за кожним кодом економічної класифікації видатків і деталізовані за видами та кількістю товарів (робіт, послуг), як визначено постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» (далі – Порядок № 228).

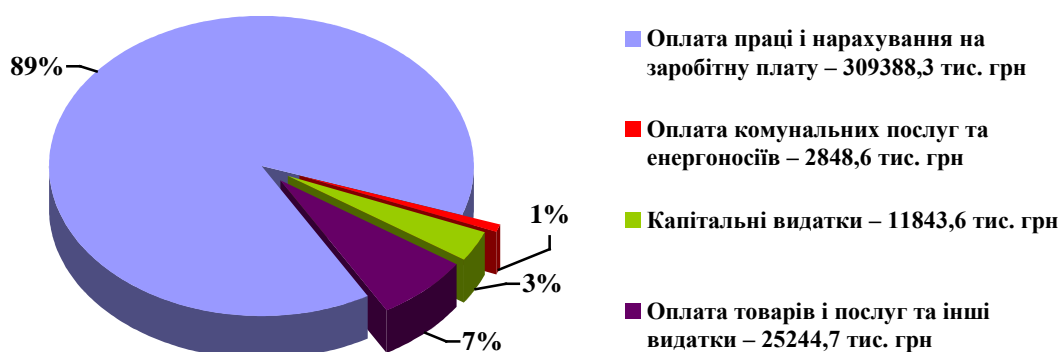
Протягом 2017–2019 років на підставі обґрунтованих пропозицій ВККСУ до кошторису установи вносились зміни, на що належним чином оформлені головним розпорядником довідки про зміни до кошторису на відповідний рік.

З урахуванням змін за загальним та спеціальним фондом затверджено бюджетних асигнувань на 2017 рік – **129457,5 тис. грн**, на 2018 рік – **183421,7 тис. грн**, на 2019 рік – **161724,8 тис. грн**, у тому числі на I квартал 2019 року – **46332,0 тис. гривень**.

Аудитом стану дотримання основних вимог щодо складання, розгляду, затвердження та виконання кошторисів порушень не встановлено.

Всього з метою забезпечення діяльності ВККСУ в 2017 році – I кварталі 2019 року проведені касові видатки на загальну суму **349325,2 тис. грн** (у 2017 році – 127690,5 тис. грн, 2018 році – 180986,4 тис. грн, у I кварталі 2019 року – 40648,3 тис. гривень), структура яких відображена на діаграмі 2.

Діаграма 2. Структура касових видатків у період 2017 – I кварталі 2019 років

Як показано на діаграмі 2, на оплату праці з нарахуваннями спрямовано 89 відс. проведених видатків (309 388,3 тис. грн); на придбання товарів і послуг та інші видатки – 7 відс. (25 244,7 тис. грн); на капітальні видатки – 3 відс. – 11 843,6 тис. грн; на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 1 відс. – 2 848,6 тис. гривень.

Використання коштів загального та спеціального фонду у співвідношенні до затверджених видатків наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Дані щодо затверджених та використаних бюджетних асигнувань Комісією за період 2017 – I кварталі 2019 років

тис. грн

Найменування витрат	Затверджено кошторисом зі змінами			Касові видатки			Відхилення	
	2017 рік	2018 рік	I кв. 2019	2017 рік	2018 рік	I кв. 2019	2017 рік	2018 рік
Загальний фонд	113234,6	161437,7	27421,6	112553,8	161317,6	27027,0	680,8	120,1
Поточні видатки	113234,6	160849,7	27027,0	112553,8	160798,7	27027,0	680,8	51,0
Капітальні видатки	0	588,0	0	0	518,9	0	0	69,1
Спеціальний фонд	16222,8	21984,0	18910,4	15136,7	19668,8	13621,3	1086,1	2315,2
Поточні видатки	8588,5	17684,7	18910,4	8111,1	15369,7	13621,3	477,4	2315,0
Капітальні видатки	7634,3	4299,3	0	7025,6	4299,1	0	608,7	0,2
Всього	129457,4	183421,7	46332,0	127690,5	180986,4	40648,3	1766,9	2435,3

Як видно з табл. 2, затверджені кошторисом асигнування у 2017 році – 129457,4 тис. грн освоєні в загальній сумі 127690,5 тис. грн, відсоток використання бюджетних коштів становив **98 відсотків**. Не використано асигнувань загального фонду станом на 01.01.2018 – **608,8 тис. гривень**.

Із загальної суми невикористаних та повернених до бюджету відкритих асигнувань загального фонду найбільшу суму становлять видатки на комунальні послуги та енергоносії – **587,5 тис. грн**, зокрема за: КЕКВ 2271 – 318,6 тис. грн; КЕКВ 2273 – 268,9 тис. гривень.

У Пояснювальній записці до річного звіту за 2017 рік зазначено, що асигнування не використані у зв'язку *із зменшенням обсягів спожитої теплової та електричної енергії*.

Разом з тим сума невикористаних асигнувань за КЕКВ 2271 становить 70 відс. загального обсягу касових видатків (444,1 тис. грн) за звітний період, а за КЕКВ 2273 – майже 50 відс. загального обсягу касових видатків (588,3 тис. грн), що свідчить про необґрунтованість планування видатків на комунальні послуги та енергоносії.

Досліджено, що Комісією планування видатків на 2017 рік здійснювалось з перспективою введення в експлуатацію вентиляційних систем, які введені тільки в кінці 2017 року.

У 2018 році відсоток використання коштів від затверджених кошторисом становив **95,5 відс.** (затверджено – 183 421,7 тис. грн, касові видатки – 180 986,4 тис. грн), не використано асигнувань загального фонду, що повернено до бюджету – **120,1 тис. грн**, зокрема за: КЕКВ 2271 – 3,8 тис. грн; КЕКВ 2272 – 9,9 тис. грн; КЕКВ 2273 – 37,1 тис. грн, у результаті економії бюджетних коштів.

У Пояснювальній записці до річного звіту за 2018 рік зазначено, що асигнування не використані у зв'язку *із зменшенням обсягів спожитих комунальних послуг та електричної енергії*. Крім того, не використані асигнування за КЕКВ 3132 у сумі 69 тис. грн, що пояснюється зменшенням суми договору, укладеного за результатами проведених торгів, порівняно із запланованими на закупівлю видатками.

Таким чином, протягом періоду, в якому здійснювався аудит, з державного бюджету забезпечена потреба у фінансових ресурсах для повноцінного виконання повноважень ВККСУ.

Водночас внаслідок неефективного управління бюджетними коштами частину відкритих асигнувань (587,5 тис. грн) розпорядником коштів у 2017 році не використано та повернено до державного бюджету.

Оцінка використання бюджетних коштів на оплату праці

Аналіз звітних даних свідчить, що найбільшу питому вагу касових видатків загального фонду Комісії за КПКВК 0501020 від їх загальної суми становлять видатки на оплату праці (у 2017 – 94,9 відс., у 2018 – 98,5 відс.). Касові й фактичні видатки становили 309388,3 тис грн (у 2017 році за

загальним фондом – 106757,2 тис. грн, за спеціальним фондом – 800,0 тис. грн; у 2018 році – 158968,1 тис. грн і 2912,3 тис. грн; у I кварталі 2019 року – 26742,9 тис. грн і 13207,8 тис. грн відповідно).

За результатами аналізу структури нарахованої заробітної плати встановлено, що в загальній сумі нарахувань:

➤ членам Комісії за 2017 рік (39687,4 тис. грн) 89 відс. становила винагорода (35318,9 тис. грн), 11 відс. – інші виплати (4368,5 тис. грн); у 2018 році (45950,4 тис. грн) 90,5 відс. – 41587,0 тис. грн і 9,5 відс. – 4363,4 тис. грн; у I кварталі 2019 року (12879,5 тис. грн) 95,6 відс. – 12317,3 тис. грн і 4,4 відс. – 562,2 тис. грн відповідно;

➤ інспекторам і патронатній службі за 2017 рік (10027,3 тис. грн) 27,6 відс. становили посадові оклади (2761,7 тис. грн), 15,7 відс. – надбавки та доплати обов'язкового та стимулюючого характеру (1577,3 тис. грн), 33,4 відс. – щомісячні премії (3352,5 тис. грн), 16,4 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення та соціально-побутові потреби (1641,2 тис. грн), 6,9 відс. – інші виплати (694,6 тис. грн). У 2018 році (23479,3 тис. грн) 26,5 відс. – 6233,6 тис. грн, 19,1 відс. – 4486,3 тис. грн, 33,8 відс. – 7941,6 тис. грн, 13,6 відс. – 3202,3 тис. грн і 7,0 відс. – 1615,5 тис. грн та у I кварталі 2019 року (4994,4 тис. грн) 34,4 відс. – 1719,8 тис. грн, 26,6 відс. – 1329,5 тис. грн, 10,3 відс. – 512,5 тис. грн, 23,9 відс. – 1195,1 тис. грн і 4,8 відс. – 237,5 тис. грн відповідно;

➤ державним службовцям (42101,4 тис. грн) 24,2 відс. становили посадові оклади (10182,6 тис. грн), 17,3 відс. – надбавки та доплати обов'язкового та стимулюючого характеру (7300,4 тис. грн), 39,6 відс. – щомісячні премії (16664,7 тис. грн), 11,7 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення та соціально-побутові потреби (4917,1 тис. грн), 7,2 відс. – інші виплати (3036,6 тис. грн). У 2018 році (67667,8 тис. грн) 22,3 відс. – 15094,2 тис. грн, 21,4 відс. – 14474,5 тис. грн, 35,0 відс. – 23664,9 тис. грн, 12,2 відс. – 8243,6 тис. грн і 9,1 відс. – 6190,6 тис. грн та у I кварталі 2019 року (15759,8 тис. грн) 26,7 відс. – 4201,1 тис. грн, 34,1 відс. – 5370,5 тис. грн, 7,5 відс. – 1183,2 тис. грн, 23,9 відс. – 4038,1 тис. грн і 6,1 відс. – 966,9 тис. грн відповідно;

➤ працівникам, які виконують функції з обслуговування та робітникам (2490,0 тис. грн) 16,3 відс. становили посадові оклади (405,0 тис. грн), 11 відс. – надбавки та доплати обов'язкового та стимулюючого характеру (274,4 тис. грн), 55 відс. – щомісячні премії (1369,3 тис. грн), 12,5 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення (310,2 тис. грн), 5,2 відс. – інші виплати (131,1 тис. грн). У 2018 році (3667,6 тис. грн) 14,2 відс. – 519,8 тис. грн, 9,9 відс. – 362,7 тис. грн, 57,9 відс. – 2124,8 тис. грн, 11,6 відс. – 425,7 тис. грн і 6,4 відс. – 234,6 тис. грн та у I кварталі 2019 рік (938,5 тис. грн) 17,3 відс. – 162,4 тис. грн, 12,2 відс. – 114,1 тис. грн, 40,4 відс. – 379,4 тис. грн, 29,1 відс. – 248,5 тис. грн і 3,6 відс. – 34,1 тис. грн відповідно.

Преміювання працівників Комісії у 2017–2018 роках та I кварталі 2019 року здійснювалося в межах кошторисних призначень та економії фонду оплати праці.

У 2017–2018 роках та I кварталі 2019 року Комісією як розпорядником бюджетних коштів забезпечено законне використання коштів на оплату праці працівників Комісії. Кошти державного бюджету спрямовано за цільовим призначенням.

Оцінка використання коштів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

Кошторисами ВККСУ на 2017–2018 роки та I квартал 2019 року за КПКВК 0501010 (зі змінами) затверджено за КЕКВ 2270 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв» за загальним фондом 4901,7 тис. грн, проведено касових видатків – 2 848,7 тис. грн, з них за спеціальним фондом – 7,7 тис. гривень. Видатки за напрямками використання наведені в табл. 3.

Таблиця 3

**Обсяги видатків за КЕКВ 2270 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв»
протягом 2017–2018 років та I кварталу 2019 року**

тис. гривень

Напрямок КЕКВ	2017 рік				2018 рік		I кв. 2019 року			
	заг. фонд		спец. фонд		заг. фонд		заг. фонд		спец. фонд	
	затверд- жено	касові видатки	затверд- жено	касові видатки	затверд- жено	касові видатки	затверд- жено	касові видатки	затверд- жено	касові видатки
2271	762,7	444,1	0	0	579,2	575,3	650,7	265,3	0	0
2272	33,3	33,2	9,0	2,5	56,3	46,4	55,4	0	0	0
2273	857,2	588,3	0	0	906,7	869,7	959,5	18,8	0	0
2275	0	0	0	0	0	0	0	0	31,7	5,2
Всього	1653,2	1065,6	9,0	2,5	1542,2	1491,4	1665,5	284,1	31,7	5,2

Як видно з даних табл. 3, касові видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв проведено в межах затверджених асигнувань.

Аудитом встановлено, що ДСА України не доводилися до Комісії обґрунтовані ліміти споживання на теплову, електричну енергію, водопостачання (водовідведення), у зв'язку з цим ВККСУ планувалися та використовувалися бюджетні кошти з порушенням вимог чинного законодавства, а саме:

– пункту 43 Порядку № 228 – затверджувалися видатки в загальній сумі 4870,0 тис. грн (2017 рік – 1662,2 тис. грн, 2018 рік – 1542,2 тис. грн, 2019 рік – 1665,6 тис. грн) за відсутності затверджених головним розпорядником в установленому порядку лімітів споживання;

– частини третьої статті 51 Бюджетного кодексу України видатки за комунальні послуги в сумі 2843,5 тис. грн (2017 рік – 1068,1 тис. грн, 2018 рік –

1491,3 тис. грн, I квартал 2019 року – 284,1 тис. грн) фактично здійснювалися ВККСУ без затверджених головним розпорядником лімітів споживання.

У Звітах про заборгованість за бюджетними коштами (форма № 7д) станом на 01.01.2017, 01.01.2018, 01.01.2019 та 01.04.2019 заборгованість відсутня.

Приміщення адмінбудинку Комісії обладнано приладами обліку з водо-, електро-, теплопостачання. Лічильники з водо-, теплопостачання пройшли відповідну повірку.

Зняття показників з приладів обліку обсягів спожитої електроенергії, тепла, гарячої та холодної води, а також їх розрахунки щомісячно відображалось посадовими особами відділу забезпечення утримання адміністративних будівель у відповідних актах, протоколах та журналах.

Розрахунки з постачальниками комунальних послуг здійснювались із застосуванням тарифів та цін, встановлених відповідними органами державної влади для бюджетних установ.

Перевіркою дотримання вимог договорів, укладених з постачальниками (надавачами) комунальних послуг, встановлено, що забезпечення приміщень Комісії здійснювалось з:

- *водопостачання та водовідведення* (КЕКВ 2272) ПрАТ «АК «Київводоканал» за договором від 10.09.2013 № 11544/1-5-06-Б за тимчасовою схемою трубопроводу відповідно до Акта технічного приймання тимчасового водопроводу від 15.11.2012 № 741, термін дії якого неодноразово продовжувався.

З метою забезпечення послуг з водопостачання та водовідведення за постійною схемою потребує вивчення питання стосовно отримання від ПрАТ «АК «Київводоканал» нових технічних умов, внесення змін до проектно-кошторисної документації зовнішніх каналізаційних і водопровідних мереж та на їх підставі виконання робіт;

- *за електричну енергію та теплопостачання* (КЕКВ 2273, КЕКВ 2271) ПАТ «Київенерго» на підставі (технічного) договору від 19.11.2011 № 42353 з трансформаторною підстанцією № 988 (далі – ТП 988) кабельними мережами відповідно до Акта розмежування балансової належності електромереж та експлуатаційної відповідальності сторін через тимчасовий ввідний щит з вузлом обліку. Вказана схема електропостачання є тимчасовою з 2011 року.

Для підключення приміщень головного корпусу Комісії до електромережі за постійною схемою потребує розгляду питання щодо розроблення та погодження з ПАТ «ДТЕК Київські електромережі» проекту зовнішніх кабельних мереж від головного корпусу до ТП 988, комплектації вузлів обліку в постійних розподільчих щитах головного корпусу та внесення змін до Акта розміщування балансової належності електромереж та експлуатаційної відповідальності сторін.

Оплата за спожиту електричну енергію здійснювалась на підставі Актів про використану електричну енергію, в яких фіксуються показники

електролічильників, встановлених в тимчасовому розподільчому щиті, відповідно до діючих договорів на оплату послуг з електропостачання.

З метою забезпечення безаварійної експлуатації електромереж та електрообладнання в адміністративній будівлі, відповідно до пункту 1.4. глави 1 розділу IV. «Організація експлуатації електроустановок» Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1143/13017 (далі – Правила № 258), за наказом Голови ВККСУ від 12.06.2018 № 26¹⁷ покладено відповідальність за організацію експлуатації електромереж та електрообладнання на коменданта адмінбудівлі, який пройшов навчання і має необхідні знання та має відповідне посвідчення.

В порушення вимог пункту 1.4 глави 1, розділу IV Правил № 258 розпорядчим документом в Комісії не призначались особи, які будуть заміщувати у разі відсутності (відпустка, хвороба) відповідального за електрогосподарство в адміністративній будівлі Комісії.

Оцінюючи стан виконання вимог пункту 2 Заходів щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, передбачених для утримання місцевих та апеляційних судів, ДСА України та її територіальних управлінь, ВККСУ, Школи суддів, затверджених наказом ДСА України від 03.11.2016 № 225 (із змінами), встановлено, що в секретаріаті Комісії розроблялися та затверджувалися План заходів для економії споживання електричної енергії в адміністративній будівлі ВККСУ на 2017 рік, План заходів зі зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії Комісії на 2018 рік та План заходів з енергозбереження ВККСУ на 2019 рік.

У затверджених щорічних заходах з енергозбереження обсяги зменшення споживання комунальних послуг та енергоносіїв у натуральних показниках, а саме: тепла в Гкал, води в куб. м та електроенергії в Квт/год, не визначалися. У секретаріаті Комісії **аналіз ефективності впровадження заходів на підставі натуральних показників та обсягів фактичного забезпечення зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії не здійснювався.**

2.3. Оцінка стану забезпечення належних умов для виконання повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

Щодо оцінки матеріально-технічного забезпечення

Аудит засвідчив, що станом на 01.01.2017 на балансі Комісії (форма № 1 «Баланс») обліковувались необоротні активи вартістю 75885,3 тис. грн, у тому числі основні засоби – 72452,7 тис. грн, інші необоротні матеріальні активи –

¹⁷ Попередній наказ Голови Комісії від 12.10.2015 № 68 «Про покладання відповідальності за організацію експлуатації мереж водопостачання, водовідведення, теплових мереж та теплопункту», який діяв у 2017 році, втратив чинність.

3369,67 тис. грн та нематеріальні активи – 63 тис. гривень. Станом на 01.04.2019 їхня вартість становила 219372,4 тис. грн, у тому числі основних засобів – 215152,8 тис. грн, інших необоротних матеріальних активів – 4156,6 тис. грн та нематеріальних активів – 63 тис. гривень.

У складі запасів Комісії станом на 01.04.2019 відображалися залишки продуктів харчування, будівельних матеріалів, паливно-мастильних матеріалів, запчастин, тари, малоцінних і швидкозношуваних предметів та нефінансових активів – на загальну суму 5514,7 тис. гривень.

У порушення вимог пункту 5 розділу II Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.11.2010 за № 1017/18312 (далі – НП(С)БО 121), Комісією у 2017 році під час оприбуткування багаторічних насаджень (18 туй) при формуванні первісної вартості не було враховано усі витрати (вартість робіт), безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою, на загальну суму 67,5 гривень.

Зазначене порушення призвело до викривлення даних річної фінансової звітності за 2017–2018 роки та I квартал 2019 року, зокрема, ф. № 1-дс «Баланс» (рядок 1001), ф. № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності».

Перевіркою питань забезпечення проведення інвентаризації активів та зобов'язань у 2017–2018 році встановлено, що інвентаризація майна Комісією здійснювалася з недотриманням вимог пунктів 5 та 6 розділу I «Загальні положення» Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.10.2014 за № 1365/26142.

Під час аудиту проведено вибірккову інвентаризацію активів і зобов'язань за 361 об'єктом необоротних активів балансовою вартістю 197806,5 тис. грн, 2341 одиницю запасів загальною вартістю 49,5 тис. грн, 3502 одиниці грошових документів.

Аудитом встановлені окремі випадки неоприбуткування матеріальних активів, що розташовані на земельній ділянці Комісії (право постійного користування – державний акт від 12.12.2012 ЯЯ № 385066). Так, на момент проведення аудиту, на бухгалтерському обліку Комісії не перебувають 63 од. дерев (дві тополі, 11 лип, 8 ялинок, 21 клен, 11 туй, 3 акації, 3 абрикоси, 3 вишні, шовковиця) та 3 од. кущів декоративних, які передані на збереження Головним управлінням екології та охорони природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (КМДА).

Станом на 01.04.2019 залишились неоприбуткованими 68 од. кущів троянд, які були висаджені у листопаді-грудні 2017 року, на загальну суму 16766,76 гривень.

Таким чином, станом на 01.01.2018, 01.01.2019 та 01.04.2019 Комісією на 16,8 тис. грн занижена вартість основних засобів за субрахунком 1017 «Тварини та багаторічні насадження».

Зазначене порушення призвело до викривлення даних річної фінансової звітності за 2017–2018 роки та I квартал 2019 року, зокрема, ф. № 1-дс «Баланс» (рядок 1001), ф. № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності».

Під час проведення аудиту порушення виправлено у повному обсязі.

У порушення вимог Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженому наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16.01.2016 за № 85/28215 (далі – Порядок № 1219), станом на 01.01.2019 Комісією оприбутковано на рахунок 011 «Орендовані основні засоби розпорядників бюджетних коштів» вартість програмних продуктів та програмного забезпечення й ліцензії на загальну суму 11067,1 тис. гривень. Зазначене порушення призвело до завищення Комісією станом на 01.01.2019 на 11067,1 тис. грн вартості основних засобів, що обліковуються на субрахунку 011 «Орендовані основні засоби розпорядників бюджетних коштів», одночасного заниження вартості нематеріальних активів за субрахунком 013 «Орендовані нематеріальні активи розпорядників бюджетних коштів» на зазначену суму, як наслідок, – до викривлення даних річної фінансової звітності за 2017–2018 роки, зокрема, ф. № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності».

Крім того, Комісією не враховано вимог пункту 3 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методичні рекомендації № 11), як наслідок, на окремих об'єктах основних засобів відсутні інвентарні номери.

Під час аудиту порушення виправлено у повному обсязі.

Аудитом також встановлені випадки невикористання в поточній діяльності Комісії з 14.12.2018 газонокосарки бензинової Highline 51.8 SP-A вартістю 16 тис. грн, з 03.12.2018 – двох одиниць моніторів 27 Samsung C27F591F 4ms. Silver 178/178 загальною вартістю 16,2 тис. грн, з 24.12.2012 – 26 одиниць стільців Амелі загальною вартістю 10,8 тис. грн та з 26.12.2016 – столу для залу засідання 2070X690X990, колір горіх вартістю 4,9 тис. гривень.

Таким чином, заниження первісної вартості, неоприбуткування багаторічних насаджень та неправильне відображення вартості нематеріальних активів у позабалансовому обліку Комісією спричинило викривлення даних річної фінансової звітності, чим не досягнуто мети ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, як це передбачено частиною першою статті 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Тривале невикористання в поточній діяльності Комісії майна призвело до нерезультативного використання 15,7 тис. грн коштів державного бюджету та нерезультативного використання нематеріальних активів вартістю 32,2 тис. гривень.

Оцінка стану забезпечення приміщеннями

На час проведення аудиту ВККСУ розташована у м. Києві в окремому будинку на вул. Генерала Шаповала¹⁸, 9. Цей будинок Кабінет Міністрів України розпорядженням від 04.04.2011 № 270-р «Деякі питання розміщення Вищої кваліфікаційної комісії суддів і Національної школи суддів» закріпив на праві оперативного управління за ВККСУ¹⁹.

До складу переданого об'єкта входило: головний корпус – 5 228,0 м²; лабораторний корпус – 596 м², корисна площа приміщень – 3 868,56 м², загальна площа приміщень – 5 824,10 м². Об'єкт введено в експлуатацію у 1971 році, група капітальності – 2.

Довідково. Земельна ділянка, на якій розташований об'єкт площею 0,6251 га, в постійне користування ВККСУ передана за рішенням Київської міської ради від 24.05.2012 № 518/7855.

У 2017 році розроблено проект на проведення капітального ремонту, який передбачав перепланування будівлі, утеплення існуючих конструкцій, облаштування приміщень інженерним обладнанням (системами опалення, водопроводу та каналізації, витяжної і проточної вентиляції, телефонізації, охоронної та пожежної сигналізації) на загальній площі 5 482,30 м². Під час проведення будівельних робіт в проект вносились коригування, що дало можливість отримати додаткову площу 559,8 м².

У технічному паспорті Київського міського бюро технічної інвентаризації на громадський нежитловий будинок по вул. Механізаторів, 9, що виготовлений на замовлення ВККСУ 06.04.2015, зазначена інформація: загальна площа приміщень – 6082,8 м²; корисна – 4467,7 м²; основна – 2742,5 м²; допоміжна – 1725,2 м²; площа літніх приміщень – 16,7 м²; площа приміщень загального користування – 1598,4 м².

Довідково. На основній площі розміром 2742,5 м² розташовано 73 кабінети загальною площею 1787,6 м², а також апаратна, серверна, архів, зал засідань, навчальні класи загальною площею 954,9 м².

Слід зауважити, що в технічному паспорті (від 06.04.2015) головний корпус, в якому розташовані вищенаведені приміщення, відмічений як **будівля, не введена в експлуатацію.**

У 2017–2018 роках в адміністративній будівлі Комісії проводився капітальний ремонт на загальну суму 5 875 тис. грн, найменування робіт: ДСТУ БД.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва», код національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» – 45453000-7 **капітальний ремонт і реставрація.**

¹⁸ За рішенням Київської міської ради від 06.12.2018 № 236/6287 «Про перейменування вулиці у Солом'янському районі міста Києва» перейменовано вул. Механізаторів у Солом'янському районі міста Києва на вул. Генерала Шаповала.

¹⁹ Об'єкт переданий згідно з актом від 08.06.2011 № 1 приймання-передачі об'єкта права державної власності по вул. Механізаторів, 9 у м. Києві комісією, створеною відповідно до спільного наказу Голови ВККСУ і Голови ДСА України від 14.04.2011 № 13/86.

Документів, що підтверджують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, виданих державним архітектурно-будівельним контролем на будівлю ВККСУ, станом на 01.04.2019 до аудиту не надано.

Довідково. Відповідно до статті 39 Закону України від 17.02.2011 № 3038 «Про регулювання містобудівної діяльності» (далі – Закон № 3038) прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, здійснюється на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації шляхом видачі органами державного архітектурно-будівельного контролю сертифіката у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України²⁰.

Відповідно до частини восьмої статті 39 Закону № 3038 експлуатація закінчених будівництвом об'єктів, не прийнятих в експлуатацію, забороняється.

Досліджені аудитом питання відповідності забезпечення приміщеннями ВККСУ пунктом 2.3. розділу 2 Державних санітарних правил і норм роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПіН 3.3.2.007-98, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України 10.12.1998 № 7 (далі – санітарні норми), згідно з якими площа на одне робоче місце має становити не менше ніж $6,0 \text{ м}^2$, а об'єм не менше ніж $20,0 \text{ м}^3$, встановлено таке.

З урахуванням затвердженої штатної чисельності станом на 01.04.2019 у кількості 275 од., розрахункова корисна площа для обладнання робочих місць має становити $2869,6 \text{ м}^2$.

Таким чином потреба в корисній площі для розміщення працівників Комісії – 141 каб. ($2869,6 \text{ м}^2$), у тому числі: для розміщення членів Комісії – 32 каб. ($902,0 \text{ м}^2$); для розміщення керівництва секретаріату Комісії – 5 каб. ($110,0 \text{ м}^2$), для розміщення працівників секретаріату – 102 каб. ($1810,0 \text{ м}^2$); технологічні приміщення – 2 каб. ($47,6 \text{ м}^2$).

Фактично наявна площа для розміщення працівників та членів Комісії – 73 каб. ($1787,6 \text{ м}^2$), для належного розміщення Комісії додатково необхідно – 68 каб. ($1082,0 \text{ м}^2$).

Для забезпечення належного розміщення працівників Комісія розглядає можливість проведення реконструкції приміщення лабораторного корпусу щодо надбудови шести поверхів.

Аудитом встановлено, що лабораторний корпус (площею 596 м^2) до 2018 року не використовувався, будь-які роботи в ньому не виконувались.

У 2018 році Комісією замовлено виготовлення технічного паспорта лабораторного корпусу. Після проведення робіт із виготовлення технічного паспорта встановлено площу лабораторного корпусу – 667 м^2 (збільшена за рахунок влаштування антресольного поверху та східців).

²⁰ Порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 р. № 750).

Для прийняття управлінського рішення у листопаді 2017 проведена незалежна оцінка визначення ринкової вартості нежитлових будівель загальною площею 6 082,8 м² і 667,0 м² та земельної ділянки площею 0,6251 га.

Відповідно до висновку про вартість об'єкта незалежної оцінки, ринкова вартість будівлі (з ПДВ) площею 6 082,8 м² становить 156 862,8 тис. грн, площею 667,0 м² – 6 459,6 тис. грн, земельної ділянки – 26 398,0 тис. гривень.

У вересні 2018 року Науково-дослідний і проектний інститут ДП «НДПІ містобудування» на замовлення Комісії провів комплекс обстежень лабораторного корпусу та надав Звіт про проведення обстеження та оцінки технічного стану нежитлової будівлі щодо можливості проведення реконструкції та безпечної експлуатації у майбутньому, відповідно до якого для реконструкції об'єкта і надбудови додаткових поверхів виникає необхідність в конструктивному підсиленні існуючих фундаментів будівлі.

В листопаді 2018 року Комісією підготовлено завдання на проектування та виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єкту «Реконструкція будівлі лабораторного корпусу». Характеристика об'єкта: реконструкції інженерних мереж, реконструкція та посилення фундаментів, добудова шести поверхів, утеплення фасадів, покрівля. Орієнтовна площа приміщень, що підлягають реконструкції – 4 172 м², передбачено розміщення 120 працівників Комісії, два навчальні класи по 150 місць в кожному та на першому поверсі бокси для трьох автомобілів, приміщення складу та архіву.

Довідково. Технічне завдання направлено для опрацювання спеціалістам і отримання комерційної пропозиції щодо підготовки запиту на фінансування в 2019 році. Вартість проектних робіт становить близько 1,5 млн гривень.

На час проведення аудиту кошти на заплановані роботи не виділено.

Аудитом також встановлено, що речові права на будівлю, в якій розташована Комісія, не зареєстровані відповідно до вимог статті 4 розділу I Закону України від 01.07.2004 № 1952 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»²¹.

На земельній ділянці, що знаходиться в постійному користуванні ВККСУ, розташована також одноповерхова цегляна будівля площею 118,39 м² (корисна площа – 101,37 м²)²², що не обліковується на балансі Комісії і виявлена під час проведення інвентаризації. Будь яка документація (технічний паспорт, акт введення в експлуатацію, група капітальності та інше) на будівлю відсутня.

Довідково. ВККСУ пояснює це тим, що відповідно до акта приймання-передачі від 10.11.2006 комісія, створена згідно з наказом ДСА від 06.04.2006 № 31 (із змінами), провела обстеження приміщень (об'єкта передачі), які належать до сфери управління Міністерства промислової політики України і передаються до сфери управління ДСА. До складу об'єкта передачі входили: головний, лабораторний корпуси та складські приміщення з прохідною.

²¹ Відповідно до листа КП Київської міської ради «Київське міське бюро технічної інвентаризації» від 14.05.2019 НЖ-2019 № 812 право власності на нежитловий фонд за адресою вул. Генерала Шаповала (Механізаторів) буд. № 9 у м. Києві не зареєстровано.

²² Складське приміщення з прохідною.

Згідно з актом приймання-передачі від 08.06.2011 № 1 комісія, створена відповідно до спільного наказу Комісії та ДСА від 14.04.2011 № 13/86, провела обстеження приміщень, які належать до сфери управління ДСА (наказом 06.09.2006 № 91 були закріплені за Академією суддів України), та передала Комісії лише головний і лабораторний корпуси.

Аналізом доступу до приміщення Комісії маломобільних груп населення (далі – МГН), передбаченого ДБН 8.2.2 –17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», затвердженими наказом Мінбуду від 02.11.2006 № 362 (ДБН втратили чинність згідно з наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327), виявлено таке.

ВККСУ встановила пандус на цокольному поверсі при вході до адміністративної будівлі Комісії, забезпечено самостійний доступ до першого поверху адмінбудівлі з можливістю користування ліфтом та безперешкодний доступ до спеціально обладнаної санітарно-гігієнічної кімнати. Відведено місце для паркування автотранспорту осіб з інвалідністю поблизу адмінбудівлі Комісії. На офіційному веб-сайті Комісії розміщена «Інформація для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення».

Інші заходи, такі як встановлення знаків та знаків-піктограм «стоянка для інвалідів», напрямків руху, ліфта тощо; нанесення дорожньої розмітки; облаштування дверей спеціальними приладами для фіксації дверних полотен у положенні «зачинено» і «відчинено»; встановлення системи тактильної та звукової інформації для людей з порушенням зору; встановлення системи візуальної інформації для людей з порушенням слуху; встановлення тактильних позначень на кнопках на кожному поверсі та в ліфті, станом на 01.04.2019 не впроваджені.

Таким чином речові права на будинок, в якому розміщена Комісія, в установленому законом порядку не зареєстровано, в експлуатацію будинок не введено, працівники розміщені з порушенням санітарних норм, доступ для маломобільних груп населення в цілому не відповідає діючим нормам. Одноповерхова цегляна будівля площею 118,39 м², розташована на земельній ділянці, що знаходиться в користуванні ВККСУ, не передана їй в оперативне управління та не обліковується на балансі Комісії.

Оцінка стану утримання приміщень

Згідно зі Звітом про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (форма № 4-3д) на 2017 рік затверджено за КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів» – 5 397,6 тис. грн, касові видатки становили 4 789 тис. гривень. У 2018 році відповідно до Звіту про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д) затверджено за КЕКВ 3132 – 588 тис. грн, касові видатки – 518,9 тис. гривень.

Аудитом встановлено, для проведення капітального ремонту адміністративної будівлі по вул. Механізаторів, 9, у 2017–2018 роках Комісія за результатами проведених процедур закупівель уклала договір з ТОВ «Покров

Буд» (далі – Генпідрядник). Договірні ціни становили 5 361,1 тис. грн у 2017 році та 513,9 тис. грн у 2018 році, загалом – 5875 тис. гривень.

Довідково. Найменування робіт: ДСТУ БД.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» код національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» – 45453000-7 капітальний ремонт і реставрація. Початок та закінчення всіх етапів робіт визначено календарним графіком.

За результатом виконаних робіт підписано акти приймання виконаних будівельних робіт за формою КБ-2в у 2017 році на суму 4755,7 тис. грн, у 2018 – на 513,9 тис. грн, загалом 5269,6 тис. гривень.

На проведення експертизи кошторисної частини проектної документації укладено договори з ДП «ДНД та ПВІ «НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ» у 2017 на суму 2,4 тис. грн, у 2018 році – 1,9 тис. гривень; на технічний нагляд за капітальним ремонтом з ТОВ «Кобуте» у 2017 році на суму 30,9 тис. грн, у 2018 році на – 3,1 тис. гривень.

З метою встановлення фактичного стану виконаних робіт з капітального ремонту адміністративної будівлі ВККСУ, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Генерала Шаповала, 9 (колишня Механізаторів, 9) проведено контрольний огляд та обмір, за результатами якого складено відповідний акт про встановлені розбіжності між обсягом, включеним до актів виконаних робіт, та фактичним обсягом робіт²³.

У результаті включення підрядною організацією у 2017 році до актів приймання виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в) завищених обсягів робіт з установаження металевої огорожі та бордюрів вартість робіт завищена на загальну суму 2,21 тис. гривень.

Довідково. За інформацією ВККСУ деякі розбіжності пов'язані з недосконалістю проекту на виконання капітального ремонту адмінбудівлі Комісії. Так, в розділі «Благоустрій території» на межі дороги, передбачено бордюр 300х60х20 довжиною 30 м, але з метою запобігання зсуву свіжого ґрунту з відкосу після завершення робіт з перекладання труб²⁴, бордюри було замінено генпідрядником на фундаментні блоки ФБС 240х60х30 в кількості 8 штук та 9 бордюрів 100х30х18 для створення закруглення дороги і можливості під'їзду до теплової камери (загальною довжиною 30 м), в тому числі використано 2 бордюри б/у.

Слід зазначити, що після заміни бордюрів на блоки фундаментні ВККСУ зміни в локальний кошторис 7-1-3 на благоустрій території не вносились.

Згідно з положеннями статті 878 Цивільного кодексу України замовник має право вносити зміни до проектно-кошторисної документації до початку робіт або під час їх виконання за умови, що додаткові роботи, викликані такими

²³ Акт від 21.05.2019 № 1 контрольного обміру робіт об'єкта «Коригування та додаткові роботи на капітальний ремонт адміністративної будівлі ВККСУ на вул. Механізаторів, 9 у м. Києві» засвідчений підписами (печатками) членів комісії.

²⁴ В серпні-грудні 2017 року проводились роботи з перекладання ділянки труб теплової мережі під ТК 101а/1а – 12 до ТК 101а/1 ф – 13 2D 400, по території Комісії виконавець робіт – ТОВ «БРК ТЕРМОТЕХНОЛОДЖІ».

змiнами, за вартiстю не перевищують десяти вiдсоткiв визначеної у кошторисі цiни і не змiнюють характеру робiт, визначених договором.

Пунктом 3 Порядку затвердження проектiв будiвництва і проведення їх експертизи, затвердженого постановою Кабiнету Міністрiв України вiд 11.05.2011 № 560, передбачено, що змiни до затверджених (схвалених) проектiв будiвництва вносяться на пiдставі завдання на проектування. Схвалення та перезатвердження проектiв будiвництва здiйснюється у порядку, встановленому для їх затвердження.

Довiдково. Пiд час аудиту Генпiдрядником вiдшкодовано 2,21 тис. грн на рахунок Комiсії, якi перераховано у дохiд державного бюджету (платiжне доручення вiд 30.05.2019 № 344).

Таким чином, неналежний технiчний нагляд за капiтальним ремонтом ВККСУ спричинив сплату завищеної вартостi робiт – 2,21 тис. гривень. Зазначена сума Генпiдрядником вiдшкодована.

Оцiнка дотримання законодавства у ходi проведення закупiвель товарiв, робiт та послуг

Склад тендерного комiтету ВККСУ (далі – тендерний комiтет), а також Положення про тендерний комiтет ВККСУ затверджено наказом ВККСУ вiд 01.08.2016 № 64. Вiдповiдно до Положення про тендерний комiтет мета його створення – організація та проведення процедур закупiвель на засадах колегiальностi та неупередженостi.

Протягом 2017 – I кварталу 2019 рокiв у структурі ВККСУ функціонував також сектор договiрних вiдносин та організації закупiвель секретаріату ВККСУ (далі – сектор закупiвель), положення про який затверджено наказом ВККСУ вiд 26.09.2016 № 75 (із змiнами, внесеними наказом Голови ВККСУ вiд 30.03.2017 № 22). Вiдповiдно до Положення про сектор закупiвель, основний напрямок його дiяльностi – організація закупiвель товарiв, робiт та послуг вiдповiдно до вимог законодавства України про закупiвлi, а також здiйснення контролю за додержанням встановленого порядку ведення договiрної роботи структурними пiдроздiлами секретаріату ВККСУ.

Аудитом встановлено, що протягом 2017 – I кварталу 2019 рокiв тендерним комiтетом **проведено 82²⁵ тендерні процедури** закупiвель товарiв/робiт/послуг, **42²⁶** з яких були визнані такими, що **вiдбулись**. Із зазначених 42 процедур закупiвель 30 (71,4 вiдс.) проведені тендерним комiтетом за процедурою вiдкритих торгiв.

За результатами проведених протягом 2017 – I кварталу 2019 рокiв тендерним комiтетом процедур закупiвель було укладено 42 договори, на пiдставі яких протягом зазначеного перiоду було фактично сплачено **25 539,4 тис. грн** (14 437,5 тис. грн у 2017 році; 10 820,8 тис. грн у 2018 році; 281,1 тис. грн у I кварталі 2019 року).

²⁵ 20 тендерних процедур у 2017 році; 57 – у 2018 році; 5 – у I кварталі 2019 року.

²⁶ 13 тендерних процедур у 2017 році; 26 – у 2018 році; 3 – у I кварталі 2019 року.

Аудитом встановлено, що всі процедури закупівлі були проведені протягом 2017 – I кварталу 2019 років відповідно до затверджених річних планів закупівель ВККСУ (із змінами). **Фактів порушень чинного законодавства при проведенні протягом 2017 – I кварталу 2019 років тендерним комітетом ВККСУ процедур закупівель товарів/робіт/послуг в ході аудиту не встановлено.**

Порядок проведення допорогових закупівель у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України затверджено наказом Голови Комісії від 03.01.2017 за № 1. Відповідно до зазначеного Порядку, допорогові закупівлі здійснюються згідно з Додатком до річного плану закупівель, який складається та затверджується тендерним комітетом Комісії на підставі розрахунків, які обґрунтовують показники видатків бюджету, включених до кошторису замовника. Складання, оприлюднення Додатка до річного плану закупівель та змін до нього відповідно до вимог Закону покладається на тендерний комітет Комісії. Відповідно до *Порядку проведення допорогових закупівель ВККСУ* (далі – Замовник) у разі, якщо вартість предмета закупівлі дорівнює або становить понад 50 тис. грн, здійснює допорогові закупівлі з використанням системи електронних закупівель (далі – Система).

Порядком проведення допорогових закупівель, якщо вартість предмета закупівлі становить менше 50 тис. грн, Замовник здійснює допорогові закупівлі без використання Системи відповідно до Порядку ведення договірної роботи у ВККСУ²⁷. Протягом 2017 – I кварталу 2019 років ВККСУ укладено **260 договорів на загальну суму 5482,6 тис. грн** (у 2017 році – 122 договори на 1977,7 тис. грн; у 2018 році – 113 договорів на 2690,9 тис. грн; у I кварталі 2019 року – 25 договорів на 814,0 тис. гривень).

Протягом 2017 – I кварталу 2019 років ВККСУ шляхом проведення допорогових закупівель з використанням електронної системи закупівель укладено **23 договори на загальну суму 2059,1 тис. грн** (у 2017 році – 10 договорів на 618,3 тис. грн; у 2018 році – 12 договорів на 1325,3 тис. грн; у I кварталі 2019 року – 1 (один) договір на 115,5 тис. гривень).

У ході оцінки впливу проведених закупівель на економію бюджетних коштів встановлено, що завдяки використанню ВККСУ системи електронних закупівель ProZorro, в результаті проведених протягом 2017 – I кварталу 2019 років процедур відкритих торгів при придбанні запланованих обсягів товарів/робіт/послуг було зекономлено **1954,3 тис. грн** (1122,5 тис. грн у 2017 році; 697,5 тис. грн у 2018 році; 134,3 тис. грн у I кварталі 2019 року).

Аудитом також встановлено, що в результаті проведених ВККСУ допорогових закупівель з використанням електронної системи закупівель ProZorro, протягом 2017 – I кварталу 2019 років при придбанні

²⁷ Затверджено наказом Голови Комісії від 11.02.2016 за № 10.

запланованих обсягів товарів/робіт/послуг зекономлено 216,4 тис. грн (185,4 тис. грн у 2017 році; 31 тис. грн у 2018 році).

Водночас у 2017 році тендерним комітетом були проведені 2 (дві) переговорні процедури закупівлі, за результатами яких було укладено між ВККСУ (Замовник) та ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» (Постачальник) договори від 18.08.2017 № 69 на суму 600 тис. грн та від 19.12.2017 № 146 на суму 3 000 тис. грн, умовами яких передбачено, що постачальник постачає Замовнику пакети програмного забезпечення для створення документів, код національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» 48310000-4 (додаткове програмне забезпечення для розширення функціональних можливостей підсистем «Іспит» та «Електронний кабінет судді та кандидата на посаду судді» системи автоматизації робочих процесів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – САРП ВККСУ).

Підстава застосування переговорної процедури – пункт 5 частини другої статті 35 Закону України «Про публічні закупівлі»: потреба здійснити закупівлю в того самого постачальника, так як САРП ВККСУ було **безоплатно передано** ВККСУ компанією «Кімонікс Інтернешнл, Інк» в рамках проекту USAID «Справедлива, незалежна та відповідальна судова влада України» згідно з договором про передачу майна від 16.09.2016 № 49-16, при цьому згідно із розділом «Попередження щодо обмеження прав» до вказаного договору *«комп'ютерне програмне забезпечення ... надається компанією ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»²⁸ з обмеженням прав, зокрема ВККСУ не має права вносити зміни, модифікувати, змінювати настройки, перекладати на іншу мову, створювати похідні комп'ютерні програми, здійснювати реінжиніринг, декомпілювати, дизасемблювати, зламувати захисні механізми і намагатися визначити вихідні коди програмного забезпечення без погодження ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»»*.

Згідно із пунктом 1.2 договорів виключне майнове право на поставлену програмну продукцію належить Постачальнику, а Замовнику надаються права на використання програмної продукції без права передачі самої програмної продукції та/або повноважень на її використання третім особам, а згідно із п. 1.3. договорів майнові права на зазначену програмну продукцію як об'єкт інтелектуальної власності залишаються у Постачальника.

Отже, у зв'язку переданням компанією «Кімонікс Інтернешнл, Інк» програмного забезпечення безоплатно, ВККСУ, як державному органу, не належать майнові права на зазначений програмний продукт.

При цьому як в протоколах погодження договірної ціни, так і в договорах та додатках до них не містилась інформація стосовно калькуляції вартості послуг ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», тобто надання оцінки справедливості вартості послуг ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в ході аудиту є неможливим.

Слід відмітити, що пропозиції ВККСУ щодо додаткових видатків для

²⁸ Розроблене відповідно до контракту субпідряду між компанією «Кімонікс Інтернешнл, Інк» з ТОВ «Айкюжн ІТ».

виконання стратегічних цілей та поставлених завдань на 2019–2021 роки²⁹ містили заходи з подальшого доопрацювання програмного забезпечення САРП ВККСУ загалом на суму 11 950,0 тис. гривень.

Таким чином, відсутність у ВККСУ як державного органу майнових прав на програмний продукт (пакети програмного забезпечення для розширення функціональних можливостей підсистем «Іспит» та «Електронний кабінет судді та кандидата на посаду судді») фактично унеможлиблює проведення відкритих процедур закупівель в умовах конкурентного середовища та несе ризики неекономного використання бюджетних коштів на придбання послуг з постачання, створення або технічної підтримки програмного забезпечення.

Оцінка стану забезпечення засобами інформатизації

В ході аудиту проведено аналіз стану забезпечення ВККСУ засобами інформатизації у періоді 2017 – I кварталу 2019 років, а також використання бюджетних коштів на придбання комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення.

Так, ВККСУ в межах затверджених кошторисних асигнувань (зі змінами) протягом 2017, 2018 та I кварталу 2019 років придбано 162 засоби інформатизації на суму **5207,7 тис. гривень**.

Аналізом забезпеченості ВККСУ комп'ютерним та мережевим обладнанням встановлено, що загалом (станом на 01.04.2019) у ВККСУ наявні 426 од. комп'ютерної техніки, а саме: 149 ноутбуків та 277 комп'ютерів, з яких 197 од. комп'ютерів, або **71 відс. морально і фізично застарілі**, не відповідають вимогам сучасного програмного забезпечення та функціональним задачам користувачів. При цьому 164 од. комп'ютерної техніки (149 ноутбуків та 15 комп'ютерів) отримано на безоплатній основі як міжнародну технічну допомогу в рамках проекту USAID «Справедлива, незалежна та відповідальна судова влада України» згідно із загальним договором про передачу майна від 16.09.2016 № 49-16.

Для обліку вхідної, вихідної кореспонденції та автоматичного розподілу справ між членами Комісії застосовується програмне забезпечення «Діловодство спеціалізованого суду», адаптоване працівниками Комісії протягом 2011–2012 років для потреб Комісії, що використовується управлінням документального забезпечення, фінансово-економічним управлінням – «IS-pro» та «M.E.DOC», а відділом по роботі з персоналом – автоматизована інформаційно-аналітична система «Кадри».

Згідно з вимогами частини п'ятої статті 92 Закону № 1402 Комісія має офіційний веб-сайт, відображений у балансі Комісії у складі нематеріальних активів вартістю 49,5 тис. грн, та офіційний друкований орган, які є офіційними

²⁹ Лист ВККСУ від 09.02.2018 № 23-745/18 на лист ДСА України від 07.02.2018 № 11- 2948/18.

джерелами інформації про роботу Комісії. Комплексний захист інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі Комісії має атестат відповідності від 29.12.2016 № 14678 та введений в промислову експлуатацію.

Разом з тим аудитом встановлено, що **ВККСУ не забезпечує функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи (далі – ЄСІС).**

Слід зазначити, що одним із пріоритетів судової реформи, схваленої Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015 Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки є підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різних юрисдикцій шляхом забезпечення широкого використання інформаційних систем (ІС) для надання більшої кількості послуг «електронного правосуддя»; створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, зокрема введення повноцінних електронних систем.

Згідно із підпунктом 3 пункту 41 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 (із змінами, внесеними згідно із Законом № 2147 від 03.10.2017), **протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом, ВККСУ забезпечує початок функціонування автоматизованої системи формування і ведення суддівських досьє (досьє кандидатів на посаду судді).**

Як зазначено в пункті 8 частини першої статті 152 Закону № 1402 **функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи забезпечує ДСА України.**

На час здійснення аудиту роботу ЄСІС у ВККСУ **не розпочато**, тому суддівські досьє публікуються з використанням звичайних інструментів Google-диску, без можливості пошуку інформації у тексті файлів, що значно ускладнює роботу з досьє та пошук як самих досьє, так і інформації у них.

Довідково. В газеті «Голос України» від 01.03.2019 № 42 (7048) опубліковано повідомлення про відкриття ДСА України оголошення, опублікованого в газеті «Голос України» від 01.12.2018 № 229 (6984), щодо створення та забезпечення функціонування ЄСІС. В повідомленні йдеться про те, що відповідно до рішення ВРП від 28.02.2019 № 624/0/15-19 та враховуючи результати обговорення з судами, іншими органами та установами системи правосуддя, початок функціонування ЄСІС відтермінується.

Комісія листом від 05.12.2018 № 21-7292/18 зверталася до ДСА України для отримання інформації про заплановану дату початку функціонування ЄСІС, яка переадресувала його до Державного підприємства «Інформаційні судові системи» для термінового опрацювання та надання Комісії відповідної інформації, однак станом на 15.04.2019 до Комісії відповідь не надходила.

Таким чином, працівники Комісії повністю забезпечені комп'ютерним обладнанням, водночас 197 од. із 277 наявних комп'ютерів, або 71 відс. морально і фізично застарілі, не відповідають вимогам сучасного програмного забезпечення та функціональним завданням користувачів, 164 од. комп'ютерної техніки (149 ноутбуків та 15 комп'ютерів) отримано на безоплатній основі як міжнародну технічну

допомогу в рамках проекту USAID «Справедлива, незалежна та відповідальна судова влада України».

ВККСУ дотримано вимог чинного законодавства щодо захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі, на офіційному сайті розміщено всю передбачену законодавством інформацію. Водночас із незалежних від ВККСУ причин виконання одного з ключових заходів судової реформи – впровадження повноцінних електронних систем (ЄСІТС) не забезпечено.

ВИСНОВКИ

1. Результати проведеного аудиту засвідчили, що виділені з Державного бюджету України протягом 2017–I кварталу 2019 років асигнування (357670,5 тис. грн) забезпечили потребу у фінансових ресурсах для виконання Комісією визначених законодавством повноважень.

Разом із тим недостатній внутрішній контроль, неефективні управлінські рішення та відсутність передбачених законодавством розпорядчих документів головного розпорядника бюджетних коштів та інших негативних факторів призвели до неекономного, нерезультативного та з порушенням законодавства використання коштів і майна в загальній сумі – 3481,1 тис. грн, з них:

– 2843,5 тис. грн – з недотриманням вимог частини третьої статті 51 Бюджетного кодексу України здійснено видатків на комунальні послуги за відсутності затверджених головним розпорядником в установленому порядку лімітів споживання;

– 587,5 тис. грн – невикористання відкритих асигнувань у 2017 році;

– 47,9 тис. грн – нерезультативне використання коштів та нематеріальних активів внаслідок тривалого невикористання в поточній діяльності майна;

– 2,21 тис. грн – неекономне використання на оплату завищеної вартості робіт з капітального ремонту в результаті неналежного технічного нагляду.

2. Нормативно-правова база визначає статус Комісії та наділяє її розширеним спектром повноважень для реалізації судової реформи щодо формування добросудового суддівського корпусу. Водночас аудитом означено ряд ризиків нормативно-правового та організаційного характеру щодо незадоволення існуючих потреб системи правосуддя резервом кандидатів на посаду судді, зокрема через відсутність затвердженої кількості суддів у судах першої інстанції, неефективного використання міжнародної технічної допомоги, сповільнення верифікації інформації з ВРП та ДСА України в результаті незапровадження автоматизованої системи ЄСІТС.

Зокрема, чинне законодавство не встановлює граничного терміну для розгляду ВРП подань Комісії про звільнення судді з причин невідповідності займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або добросудовості, що створює відповідні корупційні ризики внаслідок можливості затягування ВРП процесу розгляду подань Комісії та, в свою чергу, до зростання соціальної напруги і недовіри до судової системи в цілому. ВРП не

прийнято рішення про звільнення 49 суддів, подання щодо яких Комісією направлені протягом 2018 року.

Правові підстави формування державного замовлення на професійну підготовку кандидатів на посаду судді (стаття 93 Закону № 1402) не узгоджуються із законодавством у сфері державного замовлення.

Водночас норми статей 70, 72, 74, 77, 78, 105 Закону № 1402 передбачають проходження кандидатами на посаду суддів спеціальної підготовки в Національній школі суддів України і не узгоджуються зі статтею 93 цього ж Закону, де використано термін «професійна підготовка», що потребує відповідного правового врегулювання.

3. Аудитом встановлені окремі недоліки та порушення у ході формування та виконання паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020.

Зокрема, результативні показники паспортів цієї бюджетної програми у 2017–2019 роках не в повній мірі висвітлювали кількісні і якісні характеристики результатів реалізації наряду використання бюджетних коштів щодо забезпечення виконання функцій та завдань Комісії, що не сприяло досягненню стратегічної цілі бюджетної програми з формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя за належної взаємодії органів судової системи, зокрема ВРП, Комісії та ДСА України з питань удосконалення кадрового планування в системі правосуддя.

4. Встановлені окремі факти порушення вимог Порядку № 1219, неправильного відображення вартості нематеріальних активів у позабалансовому обліку, а саме, Комісією завищена на 11067,1 тис. грн вартість основних засобів. Зазначене призвело до викривлення даних річної фінансової звітності за 2017–2018 роки, зокрема, ф. № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності».

Аналогічно внаслідок заниження первісної вартості та неоприбуткування багаторічних насаджень Комісією допущено викривлення даних річної фінансової звітності на загальну суму 16,8 тис. гривень.

Аудитом також виявлено необліковану на балансі будівлю площею 118,39 м², яка не передана в оперативне управління Комісії, але знаходиться на земельній ділянці, що перебуває у її користуванні.

5. Здійснені Комісією електронні закупівлі позитивно вплинули на економію бюджетних коштів. Внаслідок проведених протягом 2017 – I кварталу 2019 року процедур відкритих торгів при придбанні запланованих обсягів товарів/робіт/послуг було зекономлено 1954,3 тис. грн, проведені допорогові закупівлі з використанням електронної системи закупівель ProZorro зекономили 216,4 тис. гривень.

Водночас встановлено, що Комісії, як державному органу, не належать майнові права та права інтелектуальної власності на програмний продукт – пакети програмного забезпечення для розширення функціональних можливостей підсистем «Іспит» та «Електронний кабінет судді та кандидата на посаду судді»), що фактично унеможливує проведення відкритих процедур закупівель з метою підтримки програмного продукту в умовах конкурентного

середовища та несе ризики неекономного використання бюджетних коштів на придбання послуг з постачання, створення або технічної підтримки програмного забезпечення.

6. Комісія забезпечила виконання рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами попереднього аудиту. Водночас вжиття заходів щодо забезпечення площами, з метою створення умов для підвищення ефективності та продуктивності діяльності членів та працівників секретаріату Комісії, очікуваного результату не дали і питання залишилося актуальним.

7. Речові права на будівлю, в якій розташована Комісія, не зареєстровані відповідно до вимог статті 4 розділу I Закону України від 01.07.2004 № 1952 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Нежитловий будинок площею 6082,8 м² експлуатується Комісією невведеним в експлуатацію, незважаючи на заборону такої експлуатації частиною восьмою статті 39 Закону України від 17.02.2011 № 3038 «Про регулювання містобудівної діяльності».

Доступність приміщення Комісії для маломобільних груп населення за окремими показниками не відповідає нормам ДБН 8.2.2 –17:2006.

8. Аудитом встановлено, що з незалежних від Комісії причин (функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи забезпечує ДСА України) виконання одного з ключових заходів судової реформи – впровадження повноцінних електронних систем, не забезпечено, зокрема, не запроваджена автоматизована система обліку вакантних посад суддів та ведення суддівського дос'є як складової частини Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

9. Система внутрішнього контролю та облікова політика визначена локальними нормативними актами Комісії і забезпечує надання керівництву Комісії неупередженої, оперативної інформації для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Водночас результати проведеного контрольного заходу у Комісії засвідчують необхідність посилення внутрішнього контролю за моніторингом інформації, що надається головному розпоряднику коштів для формування показників паспорта бюджетної програми, обліком необоротних активів, використанням коштів на капітальні видатки. Потребує активізації діяльності відділ внутрішнього аудиту щодо проведення контрольних заходів.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Комісії поінформувати **Верховну Раду України**.

2. Надіслати відомості у формі рішення Рахункової палати **Кабінету Міністрів України** з рекомендацією внести зміни до Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153, в частині включення Комісії до переліку бенефіціарів, як це визначено статтею 93 Закону № 1402.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Вищій кваліфікаційній комісії суддів України та рекомендувати:

– ініціювати перед Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя внесення змін до законодавства у сфері державного замовлення та освіти в частині поширення його дії на спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді з метою його кореспондування із Законом № 1402, а також розгляд питання внесення змін до Закону № 1402 з метою узгодження норм статей 70, 72, 74, 77, 78, 105 зі статтею 93 цього Закону;

– вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень та запобігання їм надалі, при здійсненні обліку необоротних активів дотримуватись НП(С)БО 121, Порядку № 1219 та враховувати положення Методрекомендацій № 11;

– вжити заходів щодо введення в експлуатацію будівлі Комісії (площею 6082,8 м²) відповідно до статті 39 Закону України від 17.02.2011 № 3038 «Про регулювання містобудівної діяльності», зареєструвати речові права на майно Комісії відповідно до вимог статті 4 розділу I Закону України від 01.07.2004 № 1952 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»;

– спільно з ДСА України вжити заходи щодо передачі в оперативне управління Комісії в установленому законодавством порядку одноповерхової цегляної будівлі площею 118,39 м², розташованої на земельній ділянці Комісії;

– вжити заходи щодо забезпечення доступності приміщень Комісії для маломобільних груп населення;

– розглянути питання щодо розроблення та погодження з ПАТ «ДТЕК Київські електромережі» проекту зовнішніх кабельних мереж від головного корпусу до трансформаторської підстанції 988, комплектації вузлів обліку в постійних розподільчих щитах головного корпусу та внесення змін до Акта розміщування балансової належності електромереж та експлуатаційної відповідальності сторін з метою підключення приміщень головного корпусу Комісії до електромережі за постійною схемою;

– вжити заходів щодо забезпечення послуг з водопостачання та водовідведення за постійною схемою;

– запровадити здійснення аналізу та контролю за заходами з енергозбереження на підставі натуральних показників;

– для зменшення існуючих функціональних ризиків і з метою їх уникнення досягти незалежності від сторонніх організацій щодо забезпечення Комісії комп'ютерною технікою;

– розглянути питання щодо пошуку шляхів отримання Комісією від ТОВ «Айкюжн ІТ» майнових прав на САРП;

– посилити внутрішній контроль за використанням бюджетних коштів на проведення ремонтів приміщень та обліком необоротних активів.

4. Про результати аудиту поінформувати ДСА України та рекомендувати:

– з метою забезпечення оптимізації механізму виконання Комісією повноважень вжити дієвих заходів щодо запровадження ЄСІТС з відповідними системами обліку вакантних посад суддів та ведення суддівського досьє;

– під час формування бюджетного запиту та паспорта бюджетної програми дотримуватися Вимог № 1536 з метою визначення результативних показників, що характеризують напрям використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань Комісії з питань удосконалення кадрового планування в системі правосуддя;

– визначити за погодженням з ВРП обґрунтовану кількість суддів в окружних адміністративних та господарських судах;

– встановлювати Комісії обґрунтовані ліміти споживання енергоносіїв відповідно до частини третьої статті 51 Бюджетного кодексу України;

– здійснювати з оптимальною періодичністю та послідовністю планування внутрішніх аудитів у підзвітних установах, забезпечити проведення внутрішніх аудитів ефективності використання коштів у Комісії.

Член Рахункової палати

О. С. Яременко

Організаційно-управлінська структура ВККСУ

